

Igazkincs Református Óvoda

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2022.

„Mert ahol a kincsed van, ott lesz a szíved is.”

/Mt. 6,21/

Tartalomjegyzék

1.	BEVEZETŐ	3
1.1	Az intézmény bemutatása:	3
1.2	Az intézmény alapadatai:	3
1.3	A pedagógiai program jogszabályi háttere	4
2.	GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	5
2.1	Gyermekkép	5
2.2	Óvodakép	6
2.3	Az óvodai pedagógiai program alapelvei	7
2.4	Óvodánk nevelési céljai	7
2.5	Keresztény szellemiségű nevelés az óvodákban	8
3.	AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	10
3.1	Az óvodai nevelés általános feladatai	10
3.2	Az egészséges életmód alakítása	11
3.2.1	A testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása	12
3.2.2	A harmonikus, összerendezett mozgásfejlődés elősegítése:	13
3.2.3	A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása	14
3.2.4	Környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;	14
3.2.5	Egészségnevelés és környezeti nevelés elvek	15
3.2.5.1	Egészségnevelés	15
3.2.5.2	Mozgás	16
3.3	Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	17
3.3.1	Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	20
3.3.2	Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása	24
3.3.3	Gyermekvédelem	27
3.3.3.1	Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	27
3.3.3.2	Gyermekvédelmi felelős	28
3.3.3.3	A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	29
4.	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	30
4.1	Személyi feltételek	30
4.2	Tárgyi feltételek:	33
4.3	Az óvodai élet megszervezése	33
4.3.1	Hetirend, napirend	34
4.3.2	Óvodánk hagyományos ünnepélyei, rendezvényei	36
4.4	Az óvoda kapcsolatai	38
4.4.1	A szülő a gyermek és pedagógus együttműködése	38
4.4.2	Óvoda – Család	38

4.4.3	Óvoda - Szülői Munkaközösség.....	40
4.4.4	Óvoda – Fenntartó.....	40
4.4.5	Óvoda - Gyülekezet	40
4.4.6	Óvoda- Iskola	40
4.4.7	Óvoda - Közművelődési intézmények.....	41
4.4.8	Óvoda - Egészségügyi intézmények	41
4.4.9	Óvoda - Pedagógiai Szakszolgálat:	41
4.4.10	Óvoda – Zemplén Televízió	42
4.4.11	Óvoda - Szakmai Szolgáltatók.....	42
4.4.12	Óvoda - Család-és Gyermekjóléti Szolgálat.....	42
5.	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI.....	42
5.1	Játék.....	42
5.2	Verselés, mesélés.....	45
5.3	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	47
5.4	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	49
5.5	Mozgás.....	51
5.6	Külső világ tevékeny megismerése	53
5.7	Munka jellegű tevékenységek.....	60
5.8	Tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	62
6.	A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	64
7.	A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK	65
	A nevelési program engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa.....	67

1. BEVEZETŐ

1.1 Az intézmény bemutatása:

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény egyik alapelve az intézményalapítás szabadsága. Ennek megfelelően a Nkt. 2.§ (3) bekezdése szerint egyházi jogi személy, vallási tevékenységet végző szervezet is alapíthat és tarthat fenn óvodát. E törvényi rendelkezésre is figyelemmel a Tiszáninneri Református Egyházkerület fenntartása alatt jött létre intézményünk.

Sárospatak városában jelentős múltra tekint vissza az református egyházi keretek között történő oktatás. Az oktató - nevelő munka 1531-ben kezdődött. Jelenleg a köznevelési intézményrendszer keretében gimnáziumot, általános iskolát és kollégiumot is működtető Tiszáninneri Református Egyházkerület úgy döntött, hogy a szülői igényeket kielégítve, az óvodai nevelést is elindítja. Most már az óvodától a gimnáziumig, az intézményi nevelés során elveiben is megegyező nevelést kapnak gyermekeink.

Az óvodánk a bibliai értékrendet követő nevelést folytat, amely során a családoknak és az egyház elvárásainak is szeretnénk megfelelni.

1.2 Az intézmény alapadatai:

Alapító okirat alapján

Az intézmény alapítója: Tiszáninneri Református Egyházkerület

Székhelye: 3525 Miskolc, Kossuth L. u. 17.

Az intézmény fenntartója: Tiszáninneri Református Egyházkerület

Székhelye: 3525 Miskolc, Kossuth L. u. 17.

A fenntartó jogállása: Önálló jogi személyként működő egyházi fenntartású köznevelési intézmény

Működési engedély alapján:

Az intézmény neve: Igazkincs Református Óvoda

Az intézmény székhelye: 3950 Sárospatak, Kazinczy út 48.

Az intézmény OM azonosítója: 203544

Adóhatósági azonosító száma:19309194-2-05

Az alapítás éve: 2021

Tel.: 06/47/889-310

Az óvoda email címe: igazkincs.ovoda@gmail.com

Óvodába felvehető maximális gyermeklétszám: 60 fő

Az intézmény képviselője: Az intézményvezető

Felügyeleti szerv: A működést engedélyező szerv

1.3 A pedagógiai program jogszabályi háttere

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 15.) és annak módosításai
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- a Magyarországi Református Egyház köznevelési törvénye, a módosított 1995. évi I. törvény
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról és annak módosításai.
- 275/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- Egyezmény a gyermekek jogairól - Bp. Egyesült Nemzetek - UNICEF 1992. 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védeleméről és gyámügyi igazgatásról
- 2015. évi LXIII. törvény módosítása a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 326/3013. (VIII. 30.) Korm.rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról.
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról.
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről.

A program elkészítésénél a hatályos jogszabályokon kívül felhasznált dokumentumok:

- Református Óvodai Nevelés Keretprogramja
- Az intézmény hatályos Alapító Okirata
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez Hatodik, módosított változat.

Igazkincs Református Óvoda küldetésnyilatkozata

**„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket és ne tiltsátok el tőlem őket, mert ilyeneké az Isten országa”
/Mk 10, 14/**

Pedagógiai programunk alapja a keresztény nevelés. A fenti alapigével fogadjuk az óvodánkba érkező gyermekeket, szülőket, érdeklődő vendégeket. Minden nevelőnk vallja, hogy a gyermek Isten ajándéka, a gyermekkor is Isten rendelése. A gyermekek hitben és hitre való nevelésére hivatottak az intézmény munkatársai, akik teljes szívvel befogadják Isten Igéjét és a rájuk bízott gyermekeket Isten előtt kedves nevelésben részesítik. Az óvodáskornak nagy jelentősége van a személyiség fejlődésében, kibontakoztatásában. Közösségünk éltető ereje a hit, a szeretet, a befogadás és elfogadás, az egymáshoz fordulás és egymás tiszteletben tartása segíti óvodásainkat az egyéni képességeik kibontakoztatásában, sajátos értékeik felismerésében és kiteljesedésében.

2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

2.1 Gyermekkép

**„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni, vess magot; ha egy évtizeddel számolsz, ültess fát!
Ha terved egy életre szól, embert nevelj!”
/Kínai bölcs mondás/**

A gyermek, fejlődő személyiség. Az óvodánkba kerülő gyermekeink személyiségét meghatározzák a genetikai adottságaik, az érés sajátos törvényszerűségei és az addig őket ért családi és környezeti hatások. Ennek következtében, a gyermekeinknek életkoronként és egyénekenként is eltérő testi, lelki, szociális fejlődésük, és szükségleteik. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Szeretnénk, hogy nevelő munkánk eredményeként gyermekeink minden nap szívesen, örömmel jöjjenek óvodába, a mindennapi tevékenységek során közelebb kerüljenek Istenhez, hitükben erősödjenek. A bibliai történetek megismerésén, feldolgozásán keresztül formálódjon a gyermekek erkölcsi értéke, tapasztalják meg Isten szeretetét, gondoskodását.

Legyenek boldogok, testileg, lelkileg egészségesek, szociálisan érettek, érzelmileg gazdagok. Tudjanak elmélyülten, tartalmasan egyedül és a társaikkal játszani. Igényeljék a közösséget, a társas kapcsolatokat, tudják elfogadni a szabályokat. Rendelkezzenek életkoruknak megfelelő ismeretanyaggal, gazdag szókinccsel, helyesen és tisztán beszéljék anyanyelvünket.

Egészséges, boldog, pozitív énképpel rendelkező gyerekeket szeretnénk nevelni, akik az óvodáskor végére, eligazodnak az őket körülvevő világban, szeretik, tisztelik egymást, toleránsak, elfogadják a másságot, önállóak. Képesek bízni önmagukban és másokban, lelkileg kiegyensúlyozottak, tevékenyek, aktívak, kreatívak. Nyitottak a természet szépségeinek meglátására. Tudjanak eligazodni a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezet élő és élettelen világában, szeressék, és egyben óvják is azt.

2.2 Óvodakép

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.”

/Péld 22,6/

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában és a Református Óvodai Nevelés Keretprogramjában foglaltakkal összhangban, biztosítjuk a gyermekek számára:

- A nyugodt, biztonságos, békességes, szeretetteljes légkört.
- A személyiség sokoldalú fejlődését, védelmét, nevelését, fejlesztését és a gyermeki szükségletek kielégítését.
- Készségeinek, képességeinek tevékenységalapú, gyakorlati módon történő fejlesztését.
- Egyéni készségek, képességek kibontakozását, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével az egyéni, differenciált fejlesztést, hátrányainak csökkentését.
- Testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus fejlesztését.
- A gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységet és a gyermek legfontosabb tevékenységét a játékot.
- A keresztyén világkép kialakítását, a keresztyén erkölcs megalapozását. Istentől kapott lehetőségeik kibontakoztatását.

Óvodánk B.-A.-Z. megyében, Sárospatakon, a Bodrog folyó partján, a város központjában helyezkedik el, családi környezetben. A Tiszáninneni Református Egyházkerület új oktatási intézményeként, 2021. szeptember elsejével kezdi meg nevelő munkáját a fenntartó által biztosított, esztétikusan kialakított, biztonságos környezetben, ahol meghatározó értéként jelenik meg a hit, szeretet, a megbízhatóság, az elfogadás, egymás kölcsönös tisztelete. A ránk bízott gyermekek számára keresztyén erkölcsi normákat képviselő családi és szeretetteljes légkörben kívánjuk elősegíteni az életkoruknak és egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelő fejlődést. Figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat, egyéni képességeiknek kibontakoztatását.

Nemcsak a református családok számára kívánunk segítő kezet nyújtani gyermekeik neveléséhez, hanem azoknak a családoknak is, akik nyitottak és elfogadják értékeinket és nevelési elképzeléseinket. Tiszteletben tartjuk a családi nevelés elsődlegességét, nevelőmunkánkkal kiegészítve azt, a szülőkkel jó partneri kapcsolatra törekszünk. Nagy gondot fordítunk a gyermekek személyiségének megismerésére. Az óvoda szemléletmódjával szeretnénk a családoknak is irányt mutatni. A családokkal szorosan együttműködve támogatjuk a gyermekek komplex személyiségfejlődését, testi, lelki, szociális szükségleteiknek kielégítését.

Pedagógusaink elkötelezettek a református hitre és annak közvetítésére a gyermekek felé. A pedagógus és református etika kódexének betartására.

Pedagógiai tevékenységrendszerünkkel és tárgyi környezetünkkel segítjük a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását. Programunkban ezért, a keresztyén nevelés mellett, kiemelt szerepet kap a környezeti nevelés.

Intézményünk, udvara a nagy múltra visszatekintő Iskolakertbe nyílik, ahol napi rendszerességgel figyelhetjük meg a természet változásait. Az állandó helyszín még szembe tűnőbbé teszi számunkra a természet változásait, szépségét, a növények és ott élő állatok

védelmét. A Bodrog part, a Várkert, a Bodrog közelsége lehetővé teszi, hogy természetes környezetükben figyeljük meg az ott élő növény és állatvilágot kirándulások és séták alkalmával.

2.3 Az óvodai pedagógiai program alapelvei

- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítője, segítője, figyelembe véve a családok sajátosságait, tradícióit.
- A keresztyén világkép kialakítása, a keresztyén erkölcs megalapozása.
- Óvodai nevelésünk minden esetben gyermekközpontú, személyközpontú, befogadó. A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés, bizalom övezi.
- Mindenkor és minden helyzetben a gyermekek érdekeinek figyelembevétele, védelme.
- Az óvoda inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét. Semmilyen tekintetben nem adunk teret az előítéleteknek.
- Az alkalmazott pedagógiai eszközöket, módszereket a gyermek személyiségéhez, érési üteméhez igazítjuk, ezzel segítve a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek - kibontakozását, kompetenciáinak alakítását.
- A fejlesztés alapja mindig a gyermek alapos megismerése. Ez által a gyermeket saját képességeihez, személyiségéhez, szükségleteihez mérten fejlesztjük, törekedve arra, hogy önmagához képest fejlődjön.
- A környezettudatos magatartás kialakítása.
- A megfelelő tárgyi környezetben, modellértékű személyi feltételek biztosításával, a gyermeki szükségletek kielégítése, a nyugodt, derűs, családias, biztonságot nyújtó óvodai légkör megteremtése, amelyben a gyermeki játék elsődlegességét hangsúlyozzuk.
- Nevelőmunkánkat tudatosan, de nem mereven tervezzük.
- Nevelőmunkánkban biztosítjuk az innovatív pedagógiai törekvések érvényesülését a gyermek érdekeinek és a helyi sajátosságoknak a figyelembevételével.
- A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó és a migráns családokból származó eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező gyermekek elfogadásának segítése, az integráció lehetősége.
- Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel az esélyegyenlőség biztosítása.

2.4 Óvodánk nevelési céljai

- A 3-7 éves korú gyermekeknek derűs, vidám, szeretetteljes, tevékenységre ösztönző élményekre épülő inger gazdag, biztonságos környezet megteremtése.
- Református óvodaként a bibliai történetek megismerésén, feldolgozásán keresztül formálódjon a gyermekek erkölcsi értéke, magatartása. Tapasztalják meg Isten szeretetét.
- A gyermekekben a hit ébresztése, fejlesztése, erősítése, a személyiség gazdagítása.
- Helyes magatartási szokások, a megfelelő értékrend kialakítása.
- A gyermek testi és lelki egészségének védelme, megőrzése, személyiségének komplex, harmonikus fejlesztése.
- Érzelmi, erkölcsi, akaratni tulajdonságaik fejlesztése, az érzelmi intelligencia kialakulása.
- Pozitív tulajdonságaik kiemelésével önbizalmuk, önértékelésük, alakítása.

- Jellemük folyamatos alakítása példamutatással, bátorítással, egységes követelményrendszerrel. /Pl.: udvariasság, segítségnyújtás stb./
- A nehezebben szocializálódó gyermekek beilleszkedésének, befogadásának segítése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkeztetés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.
- A harmonikus és összerendezett mozgás kialakítása, a folyamatos testedzés biztosítása, testi képességeik fejlődésének támogatása, és a prevenció.
- A mozgás megszerettetése, mozgáskedv fenntartása, mozgásigényük kielégítése.
- Az óvodás gyermek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartása.
- A sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés a gyermeki személyiség kibontakoztatása a különleges gondozást igénylő gyermekek ellátásával együtt.
- A környezet megóvására irányuló szokások kialakítása. A gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása.
- A gyermek számára természetes közeggé váljon a közösség, benne kölcsönösen segítsék, tiszteljék egymást.
- Óvodai nevelésünk legyen óvó, védő, értékteremtő és értékátadó, értékőrző.
- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki, értelmi és szociális érettség kialakítása.
- Az alapító okirat szerint érintett sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásával esélyegyenlőségük biztosítása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (a hátrányos helyzetű /HH/, a halmozottan hátrányos /HHH/, tehetséges, sajátos nevelési igényű /SNI/, /a beilleszkedési, tanulási és magatartászavaros /BTM/), egyéni és szakemberek által történő fejlesztésének biztosítása.
- Nemzetiséghez tartozó gyermekek hátrányainak csökkentése, felzárkóztatása, az esélyegyenlőség megvalósítása.

2.5 Keresztény szellemiségű nevelés az óvodákban

„Én, az Úr, vagyok a Te Istened, arra tanítalak, ami javadra válik, azon az úton vezetlek, amelyen járnod kell”

/Ézsaiás 48:17/

A keresztény szellemű nevelés az óvodánk kiemelt feladata, a teljes nevelési folyamatot áthatja. A keresztény hitre nevelés alapjait az ismeret, a megismerés, a bizalom és az engedelmisség adja.

Feladata: a református hit, értékek közvetítése, erősítése. A krisztustól tanult erények, mint megbocsátás, segítőkészség, önzetlenség, összetartozás fejlesztése.

A keresztény szellemű nevelés célja:

- A gyermekekben a hit ébresztése, fenntartása, fejlesztése, erősítése, személyiségének gazdagítása. Ezek a célok, feladatok áthatják a heti és napi tevékenységeket.
- A pozitív énkép alakítása, a kapcsolat- és a bizalomképességének fejlesztése.
- A gyermekek szeretetben, elfogadásban, tiszteletben nevelkedjenek.
- Tanulják meg, hogy szeretetet nemcsak kapni, adni is jó.

- Annak közvetítése a gyermek számára, hogy bízunk benne, elfogadjuk. Ez az alapja annak, hogy ő is bízson Istenben, és embertársaiban. A bizalom: szívbeli bizalom, Isten által adott bűnbocsánat.
- Annak megéreztetése, hogy az Isten megszólítható. Beszélhetnek hozzá, mert meghallgat.

Az áhítatokat óvodánkban dolgozó református hitoktató (óvodapedagógus) tartja minden gyermeknek csoportonként, a csoportszobában. Egyházi ünnepeken református lelkészünk közvetíti az igét.

Keresztény óvodai nevelésünk kiemelt alkalmai:

Óvoda napirendjéhez kötött imádságok. A hitre nevelés kiemelt alkalmai: áhítatok, étkezés előtti és utáni imák, lefekvés előtti imák, egyházi ünnepek. Megvalósítása a gyerekek életkorához igazított formában és tartalommal történik. Imádkozzanak örömmel minden nap. Válgják szokássá a minden napi ima, a hálaadás.

Minden étkezés előtt a megterített asztal körül ülő gyerekekkel elcsendesedünk és asztali áldást mondunk, áldást kérve ételünkre, italunkra. Az étkezés befejezésekor hálát adunk az ételért, italért.

Alvás előtti meghitt lefekvéshez kapcsolódó imák megnyugtatóják, elcsendesítik a gyermekeket.

A Bibliai történetek feldolgozása:

A kisgyermek inkább érzik, mint értik a hitbeli dolgokat. Történeteken, énekeken keresztül juthat el hozzájuk Isten üzenete. Ezért a keresztény nevelés egyik kiemelt jelentőségű alkalmi és lehetősége az óvodában a bibliai történetekkel való ismerkedés. A bibliai történet műfaja alapvetően más, mint a mese műfaja, ezért az életkori sajátosságokat szem előtt kell tartani. Azokat a történeteket részesítjük előnyben, amelyek a korosztály adottságainak megfelelően Isten oltalmazásáról, szeretetéről, gondoskodásáról szólnak. A bibliai történetmondás, a csendes percek, áhítatok alkalmain az Isten dolgairól hallunk és arról beszélgetünk. Nem az ismeretek halmozása a célunk, hanem az üzenetek belsővé válása az átélt élményeken keresztül.

Ünnepek:

„Az ünnepek szépséget, ritmust, értelmet adnak a hétköznapiaknak. A keresztény óvodákban az ünnepek az öröm, a hálaadás alkalmi a gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt.” (A református óvodai nevelés keretprogramja)

Az átélt élmények segítik az Istenhez és egymáshoz tartozásuk érzését, élményét. Minden ünnep alkalmával lényeges momentum az érzelmi ráhangolódás. Minden ünnepet úgy kell megélnünk, hogy az mélyítse el az ünnep jelentőségét, mondanivalóját. Az ünnepi készülődés izgalma, a várakozás öröme meghatározza az ünnep hangulatát. Fontos, hogy ezek a napok örömet, bensőséges, Isten közeli légkört jelentsenek. Vannak életünkben visszatérő elemei az ünneplésnek, ezzel a hagyományteremtés a célunk. Az ünnepek, a hagyományok keltette élmény, a közösséghez, a gyülekezethez tartozás érzésének első megtapasztalása gyermekeink életében. Ilyen ünnepeink pl. Adventi várakozás, karácsony, húsvét, pünkösd stb.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Hitélethez kapcsolódó énekek hallgatása, tanulása.
- Óvodáskorban megérthető bibliai történetek mesélése.
- Ünneplés megtanítása, az ünnep érzelmi hangulatának előkészítése, tartalmának megtöltése.
- Az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből. Az ünnep előkészítése. A szülők bevonása az ünnepi előkészületekbe.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A tanult imádságokat önállóan tudják elmondani, énekeket el tudjanak énekelni.
- Várják, és szívesen hallgassák a bibliai történeteket.
- Vegyenek részt a történet hallgatásához szükséges feltételek kialakításában.
- Ismerjenek egyházi ünnepeket, ünnepekhez kapcsolódó verseket, dalokat. Legyenek képesek azok felidézésére.
- Tudják feleleveníteni a tanult történeteket tevékenységeik során.
- Énképük pozitív, bizalom- és kapcsolatteremtő képességük fejlett.
- Szeressék és fogadják el társaikat.
- Erkölcsi értékítéleteik életkorunknak megfelelően fejlett legyen.

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

3.1 Az óvodai nevelés általános feladatai.

Az óvodai nevelés feladata a 3-7 éves óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- Az egészséges életmód alakítása.
- Az érzelmi és erkölcsi nevelés és szocializáció biztosítása.
- Az anyanyelvi, és értelmi nevelés és fejlesztés megvalósítása.

Hisszük és valljuk:

- hogy a gyermekkor a felszabadult, felhőtlen, örömteli játék időszaka;
- hogy a szabad játék és a tudatos tervszerű munka a gyermekek személyiségének, képességeinek kibontakoztatását, fejlődését eredményezi,
- hogy a felelősségteljes pedagógiai munka eredményeként kreatív gondolkodású, cselekvésre kész, nyitott, a tudásvágy igényével rendelkező gyermekeket nevelünk,
- hogy a gyermeki személyiség kibontakoztatásához elengedhetetlen személyiségének sokoldalú megismerése, a feltétel nélküli elfogadás, ami biztonságot nyújt a gyermeknek a harmonikus, egészséges fejlődéshez;
- hogy a hátrányos helyzetű, és sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, befogadása a normál gyermekközösségbe megalapozza a későbbiekben a társadalomba való integráció lehetőségét.
- hogy óvodásaink egészséges fejlődése azt kívánja, hogy az óvoda az óvodás gyermekekért legyen és ezáltal a boldog gyermekkor színterévé váljon.

3.2 Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés egyik legfontosabb feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, egészséges, harmonikus, kiegyensúlyozott fejlődésének elősegítése.

Ennek keretében:

- A testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A gyermek egészségének védelme, baleset-megelőzés.
- A harmonikus, összerendezett mozgásfejlődés elősegítése.
- Az egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- Prevenció, korrekció.

A fejlődés korai szakaszában az egészséges életmódra történő nevelés meghatározó, hiszen ebben az életszakaszban megszerzett ismeretek, készségek és szokások a későbbi életüket jelentősen befolyásolják. A gyermekek már bizonyos ismeretekkel, tapasztalatokkal érkeznek az óvodába. Ezekre alapozva, ezt tovább erősítve alakítjuk az egészséges életmód, öltözködés, a testápolás, tisztálkodás, táplálkozás, mozgás, pihenés, levegőzés és testedzés szokásrendszerét. Hangsúlyozzuk e szokások fontosságát, a betegségek megelőzésében betöltött szerepét. A gyermekek önállóságát differenciáltan fejlesztjük, egyéni bánásmódot alkalmazva. Az intézményben biztonságos, és egészséges környezetet alakítunk ki, és tartunk fenn a gyermekek szükségleteihez, fejlődéséhez igazodva, segítve általa lelki és testi fejlődésüket. Környezettudatos magatartás megalapozása, a környezet védelme és óvása, a természetes környezet megszerettetése, alkalmazkodás a természeti környezet változásához.

Célunk:

- Egészséges életmódra nevelés. Az egészséges életmód szokásainak megalapozása, alakítása, továbbfejlesztése, a gyermeki önállóság támogatása.
- Testi, lelki szociális egészség segítése, biztosítása
- Az egészséges életmód alakításából adódó feladatok: gondozás, testi, lelki, szociális szükségletek, mozgásigény kielégítése.
- -A helyes életritmust, az egészségmegőrzést, betegségmegelőzést a megfelelő szokások elsajátításával, a heti- és napirenddel rugalmasan biztosítjuk.
- Alapvető feladatnak tekintjük a gyermekek testi – lelki és szociális jólétének biztosítását.
- -Kiemelt figyelmet fordítunk a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra.
- -Fontosnak tartjuk a környezet óvását, védelmét, a gyermekek környezettudatos magatartásának alakítását.
- -Játékok kiválasztásánál fő szempont az életkori sajátosságok és a balesetmegelőzés figyelembevétele.
- Speciális szakemberek (gyógypedagógus, pszichológus, fejlesztő pedagógus, logopédus, mozgásfejlesztő szakember, gyermekvédelmi és családsegítő szakember, védőnő) bevonásával egészségügyi szűrfővizsgálatok, mérések. Prevenációs és korrekciós feladatok ellátása.
- Egészségnap

3.2.1 A testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

Táplálkozás, étkezés:

- A kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása (esztétikusan terített asztal, kanál, villa, kés egyéni fejlettségi szintnek megfelelő bevezetése, használata, csukott szájjal étkezés, halk beszélgetés, szalvéta használat).
- Egyházi óvodaként az étkezés előtti, utáni imádságok gyakorlása.
- Napi 3x étkezés biztosítása, megfelelő összetételre való figyelés.
- Az étkezések során különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só-és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök ill. tejtermékek fogyasztásának ösztönzése. Életkornak megfelelő tápanyagok, vitaminok bevitele.
- A rostokban gazdag, vitamindús ételeket (gyümölcsök, zöldségek) megszerettetjük, napi rendszerességgel kínáljuk. Minden délelőtt gyümölcsöt kapnak a gyerekek.

Testápolás, öltözködés, szokások kialakítása.

- A szokás és szabályrendszer kialakítása a gyerekekkel. (wc használat, tisztálkodás, fogmosás, fésűködés, öltözködés).
- A személyes higiénés szokások kialakítása, folyamatos gyakoroltatása, rögzítése. Intimitás biztosítása.
- A legfőbb személyi higiénias feladataink: a wc és wc papír használatának elsajátítása, a kézmosás szokássá fejlesztése, a rendszeres tisztálkodás igényné fejlesztése.
- Gyakorolják, sajátítsák el a tisztálkodási folyamat helyes sorrendjét és technikáját.
- A szülők tájékoztatása, közös együttműködés kialakítása az óvodai szokásrendszer alapján. Kérjük a szülőktől az időjárásnak, a külső és belső hőmérsékletnek megfelelő ruházatot/váltó ruhát és a megfelelő méretű, szintén kényelmes váltócipőt, melyeket kérünk jellel ellátni.
- A világjárvány miatt a szokásosnál is nagyobb hangsúlyt fektetünk a mindennapi tisztálkodási feladatokra, az egészségmegőrzés szokásainak elmélyítésére és a tisztaság iránti igényük kialakulására.
- A gyermekek önállóságát differenciáltan fejlesztjük, egyéni bánásmódot alkalmazva, mind a tisztálkodás, wc használat, fogmosás és öltözködés során is. A napirend keretei között megfelelő időt biztosítunk az öltözködés, vetkőzés egyéni tempó szerinti végzésére.
- Ösztönözzük őket, hogy minél nagyobb önállósággal öltözzenek, vetkőzzenek.
- Önmaguk és környezetük esztétikumára iránti igény kialakítása. Legyen igényük az esztétikus ruházatra, a polcukon és a zsákjukban való rendre, rendezettségre.
- Az öltözködés helyes sorrendjének megtanítása, rögzítése, begyakoroltatása, a ruha kifordításának, eleje-hátulja felismerésének megtanítása.
- Figyelünk a réteges, kényelmes öltözködésre, derekuk védelmére.

Pihenés, alvás:

- Nyugodt pihenés feltételeinek megteremtése. A pihenéshez a nyugodt, meghitt légkör biztosítása.

- Szellőztetéssel biztosítjuk számukra a friss levegőt, ezzel is elősegítve nyugodt alvásukat.
- Könnyed ruházatba fekszenek le. Kérjük, hogy cipőiket és levett ruháikat összehajtva helyezték el a kijelölt helyre.
- Elalvás előtt elcsendesedünk, közösen imádkozunk.
- Mesével, halk relaxációs zenével vagy altató dallal, simogatással segítjük a délutáni pihenést, elalvást.
- Figyelembe vesszük az egyéni alvási igényeket, lehetőséget biztosítunk, hogy a gyermekek otthonról hozott plüss játékkal, „alvókákkal” pihenhessenek.
- Alvásidőben ügyelünk a csendre, a nyugodt, zavartalan pihenés, alvás érdekében.
- Akik nem alszanak, csendben pihennek, nem zavarva alvó társaikat. (Toleranciára nevelés)
- Az ébresztés halk ébresztő dal éneklésével, simogatással történik.
- Ébredés után szükség szerint segítünk az ágyneműk összehajtásában, elvitelében, és az öltözködésben.

3.2.2 A harmonikus, összerendezett mozgásfejlődés elősegítése:

A mozgás a gyermekek egészséges testi- és mozgásfejlesztése útján szolgálja személyiségük fejlődését. Az óvodások rendkívül mozgékonyak, elevenek. Maga a tevékenység okoz nekik örömet, illetve a viszonylag nagy agy oxigénszükségletét az arányaiban kisebb tüdő csak a sok mozgás segítségével tudja biztosítani. Ezért sok lehetőséget kell adni számukra a mozgásra.

Célja:

- A gyermek testi fejlődésének, a harmonikus, és összerendezett mozgásának elősegítése.
- A mozgás megszerettetése, mozgáskedv fenntartása, mozgási igényük kielégítése.
- Mindennapos egészségfejlesztő mozgás biztosítása, elősegítve a harmonikus és összerendezett mozgás kialakulását, a folyamatos testedzést, testi képességeik fejlődését, és a prevenciót.
- Minta adással a helyes mozgáskultúra kialakulásának segítése.
- IKT eszközök felhasználásával a zenés torna, a zenére történő mozgásos játékok lehetőségének biztosítása.
- A szabad játék ideje alatt mozgásos játékok biztosítása, figyelembe véve mozgási igényük alakulását. A mozgásos tevékenységet, azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, egyéni szükségleteikhez, és a csoport összetételéhez igazítjuk.
- Fokozatos, differenciált terhelés biztosítása, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait, és az egyéni szükségleteket, a gyermekek aktuális fizikai, érzelmi állapotát.
- Séták, kirándulások szervezése a közelbe.
- A szabad levegőn tartózkodás, tevékenykedés biztosítása, igényének kialakítása. A csoportszobában odafigyelünk a folyamatos vagy időnkénti friss levegő biztosítására, a megfelelő szellőztetésre.
- A gyermekek balesetvédelmi tájékoztatása alkalomnak megfelelően.
- Szükség esetén kérjük, igénybe vesszük speciális szakember segítségét.

3.2.3 A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása

- Az óvodai csoportok, udvarának tisztán és rendben tartása.
- Mindennapos fertőtlenítés biztosítása.
- Megfelelő méretű bútorok biztosítása és rögzítése.
- Az ablakok méretei elegendőek a természetes fény és a szellőztetés biztosítására.
- A helyiségek bútorzata, eszközei könnyen tisztíthatók.
- Hőmérők, párologtatók működtetése a csoportszobákban.

3.2.4 Környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;

A mindennapokban fontos szerepet kap a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

- A figyelem ráirányítása a természeti és emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tiszteletére és megbecsülésére nevelés
- A szelektív hulladékgyűjtéssel történő ismerkedés a szülők bevonásával /papír, PET palack gyűjtés/

Az óvodapedagógus feladatai:

- Érzelmi biztonságot adó nyugodt, derűs, szeretetteljes légkör megteremtése.
- Prevenció keretében mezítlásos torna lehetőségének biztosítása.
- A megfelelő mozgás-feltételek megteremtése (hely, idő, öltözet).
- Friss levegő, tiszta, balesetmentes környezet biztosítása.
- Immunrendszerük erősítése és mozgásigényük kielégítése.
- Rugalmas napirend biztosítása
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek sajátos törődése.
- Differenciált bánásmód.
- A másság elfogadtatása.
- Kapcsolatok pozitív érzelmi töltésének támogatása
- Hatékony és eredményes együttműködés a szükséges szakemberekkel.
- A kulturált étkezési szokások kialakításához minta adása (esztétikus terítés, evőeszközök megfelelő használata).
- A rendszeres, alapos tisztálkodás igényeiknek kialakításának segítése, ellenőrzése.
- A rostokban gazdag, vitamindús ételek (gyümölcsök, zöldségek) megszerettetése, kóstoltatása napi rendszerességgel.
- A gondozás (öltözködés, tisztálkodás, étkezés, zsebkeendő használata, fésülködés) során a gyermekek önállóságának elősegítése, életkor és egyéni képességeik figyelembevételével.
- Az étkezések előtti és utáni, elalvás előtti imádságra való figyelem felhívás.
- A nyugodt pihenés feltételeinek megteremtése.
- Gyermekek figyelmének ráirányítása a természet szépségeire.
- A természet védelmére, óvására nevelés.
- Szükség esetén megfelelő szakemberekkel és a szülővel együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekcióstesti, lelki nevelési feladatok ellátása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Szükségleteit képes kielégíteni, képes önállóan kielégíteni.
- Önállóan használja a wc- t.
- Önállóan mos fogat, a fogápoló szereket tisztán tartja.
- Szokásává vált a rendszeres, gondos tisztálkodás.
- Önállóan, szükség szerint használja a zsebkendőt.
- Megfelelő sorrendben, önállóan öltözik, vetkőzik, ha kell, segítséget kér.
- Ruháit gondosan összehajtja, szekrényében rendet tart.
- Cipőjét befűzi, bekötésével próbálkozik.
- Esztétikusan terít, kancsóból ügyesen önt.
- Kulturáltan étkezik, igényli az egészséges ételeket, zöldségeket, gyümölcsöket, evés közben halkán beszélget.
- Helyesen használja az evőeszközöket.
- A testileg egészségesen fejlődő gyermek 6-7 éves korára eljut az első alakváltozásra. (testarányok, fogváltás, teherbírás, összerendezett mozgás, finommotorika)
- Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- Rendben tartja környezetét, játékait, saját személyes dolgait.
- Ismeri a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát és szabályait.
- Szívesen mozog a szabadban évszaktól függetlenül.
- Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat.

3.2.5 Egészségnevelés és környezeti nevelés elvek

3.2.5.1 Egészségnevelés

Az egészség az egyik legdrágább kincsünk.

Az egészségügyi Világszervezet (WHO) meghatározása szerint az egészség egybefoglalja a testi, mentális-lelki és a szociális jólétet. Az egészségnevelés az óvodai élt valamennyi területén megjelenik.

Az egészségnevelés célja:

- az egészséges életvitel igényének kialakítása.
- a gyermek egészséges, testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése
- a tisztálkodás, testápolás igényének kialakítása
- a mozgás megszerettetése, mozgáskedv fenntartása, mozgásigényük kielégítése.

Az egészségnevelés alakítása:

- Az intézményben biztonságos, és egészséges környezetet alakítunk ki, és tartunk fenn a gyermekek szükségleteihez, fejlődéséhez igazodva, segítve általa lelki és testi fejlődésüket.
- A helyes életritmust, az egészségmegőrzést, betegségmegelőzést a megfelelő szokások elsajátításával, és a már jól kialakult heti- és napirenddel rugalmasan biztosítjuk.
- Alapvető feladatnak tekintjük a gyermekek testi – lelki és szociális jólét biztosítását.
- Gondot fordítunk a gyermekek egymás közötti bántalmazásának megelőzésére.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra.

- Fontosnak tartjuk a környezet óvását, védelmét, a gyermekek környezettudatos magatartásának alakítását. (szelektív hulladék gyűjtés, újrahasznosítás stb.)
- Lehetőség szerint, - időjárástól függően - minden nap tartózkodunk a szabad levegőn. A csoportszobában odafigyelünk a folyamatos vagy időnkénti friss levegő biztosítására, a megfelelő szellőztetésre.
- Játékok kiválasztásánál fő szempont az életkori sajátosságok és a balesetmegelőzés figyelembevétele.
- Egészséges táplálkozás. Igyekszünk beépíteni a mindennapokban a zöldség és gyümölcs fogyasztását, vitaminok bevitelét. Fontosnak tarjuk az egészséges táplálkozás igényének fokozatos kialakítását. A folyadékbevitelt az egész nap folyamán biztosítjuk a gyermekek számára.
- Öltözködés során ügyelünk a réteges, kényelmes öltözködésre. Az időjárásnak, a külső és belső hőmérsékletnek megfelelő ruházat, és megfelelő méretű, szintén kényelmes váltócipő viselésére.
- Tisztálkodás, testápolás alkalmával törekszünk a helyes higiéniai szokások, a szabályok elsajátításának megtanítására, gyakoroltatására, a megfelelő intimitás biztosítására.
- Pihenési időben figyelembe vesszük az egyéni alvásigényeket, lehetőséget biztosítunk, hogy a gyermekek otthonról hozott plüss játékkal pihenhessenek. Alvásidőben ügyelünk a csendre, a nyugodt, zavartalan pihenés, alvás érdekében. Akik nem alszanak, csendben pihennek, nem zavarva alvó társaikat. (Toleranciára nevelés)

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Tisztálkodási igény, szokás kialakulása.
- Alapvető étkezési szokások alkalmazása.
- Önállóan tud öltözni, cipőt kötni, ruháit és környezetét rendben tartani.
- Ismeri az alapvető egészséges és egészségtelen ételeket.
- Testi szükségleteit szándékosan irányítani tudja.

3.2.5.2 Mozgás

A mozgás a gyermek alapvető szüksége. A személyiség valamennyi szegmensét fejleszti. A gyermek, a mozgáscselekvésen, játékon keresztül tapasztalja meg önmagát, társait és az őt körülvevő világot. Segíti énképének alakulását. A torna és a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását, a testi képességeket. Kedvezően befolyásolják szervezet növekedését, teherbíró-képességét teljesítőképességét. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Segíti a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a személyiség akarati tényezőinek alakulását. Az egészséges gyermek fejlődésében a mozgásfejlődés bázisán alakulnak ki az író- rajzolómozgások, valamint a beszéd.

Mozgástevékenység alakítása

- Szervezett mozgás tevékenységet heti egy alkalommal tartunk, időjárástól függően a tornaszobában, vagy az óvoda udvarán.
- Minden nap tartunk egészségfejlesztő mozgást, ez által is elősegítve a harmonikus és összerendezett mozgás kialakulását, a folyamatos testedzés biztosítását, testi képességeik fejlődését, és a prevenciót. Mintaadással segítjük a helyes mozgáskultúra kialakulását.

- Rendszeresen kezdeményezünk - a szabad játék ideje alatt - mozgásos játékokat, figyelembe véve mozgásigényük alakulását. A mozgásos tevékenységet, azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, egyéni szükségleteikhez, és a csoport összetételéhez igazítjuk.
- Ügyelünk a fokozatos, differenciált terhelésre, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait, és az egyéni szükségleteket, a gyermekek aktuális fizikai, érzelmi állapotát.
- Sétákat, kirándulásokat szervezünk a közelbe, illetve több játszótér is ad sokféle lehetőséget a mozgásra.
- Szükség esetén kérjük, igénybe vesszük speciális szakember segítségét.

Mozgástevékenység szervezeti keretei:

- Szervezett mozgásfejlesztés
- Mindennapos mozgás
- Egyéb lehetőségek (énekes, mozgásos játékok, kirándulások, prevenciók tevékenység)

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Szívesen, örömmel mozog, kihasználja a mozgáslehetőségeket.
- Mozgásuk összerendezettebbé, harmonikusabbá válik.
- Mozgását képes szándékosan irányítani (kitartás, erőnlét, gyorsaság)
- Térbeli irányokat ismer. (jobb-bal)
- Alapvető névutókat és irányokat ért és követ. (alá, fölé közé stb.)
- Ismeri testrészeit, a testrészek alapvető funkcióját.
- Érti az egyszerű szakkifejezéseket, vezényszavakat, szóbeli utasításokat
- Szem-kéz koordinációja, finommotorikája eléri az írás elsajátításához szükséges szintet.

3.3 Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda, mint közösség és mint a személyes kapcsolatok szerveződésének színtere, fontos szerepet játszik a gyermek fejlődésében. Megismerteti a különböző korú gyermekekkel folytatott együttélés előnyeit, a közös játék örömét, viselkedésének szociális következményeit. Az óvodába kerüléssel a kisgyerekek társas kapcsolati bővülnek, új felnőttek, új gyerektársak veszik körül. Meg kell, hogy tanuljanak másokkal érintkezni és együttműködni. Az óvodában a szülővel kialakult kapcsolatot követően az óvónőhöz fűződő viszonyulás legyen a meghatározó, hiszen az óvónő személyisége, nevelői stílusa alakítja az egész közösséget.

Célunk:

- Már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik a gyermeket.
- Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, pozitív érzelmeket nyújtó légkör megteremtése, melyben gyermekeink önállóságot kapnak, lehetőségük nyílik önmegvalósításukra.
- Biztonságot nyújtó, állandó értékrend kialakítása.
- Az óvodapedagógus-gyermek, dajka-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze.
- Az óvodai nevelés segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, különbözőségek elfogadását és én tudatuk alakulását.

- Olyan erkölcsi és akarati tulajdonságok kibontakoztatásának elősegítése (figyelmesség, tolerancia, egymás segítése stb.), melyek lehetővé teszik számukra a társadalomba való beilleszkedésüket.
- A gyermekek megismertetése a református hit tanításaival, erkölcsi értékeivel.
- A kisgyerekek a beszoktatás - befogadás után, egyre nagyobb örömmel és lelkesedéssel vegyenek részt közösségünk életében.

Beszoktatás:

- Az óvodapedagógusok által elkészített beszoktatási terv szerint történik.
- Első nevelési évben – mint új intézmény - minden gyermeket be kell szoktassunk, ennek megfelelően ez különösen fontos feladat.
- Óvodába érkezés előtt leendő óvodásainkat augusztusban - a szülő beleegyezésével - meglátogatjuk otthonukba, hogy megfigyelhessük őket otthoni környezetükben és elvisszük nekik az óvodai jelüket.
- Beszoktatás időszakában lehetőséget biztosítunk a szülőknek, hogy jelenlétükben, fokozatosan ismerkedjenek gyerekeik az óvodával, a csoporttal.
- Barátságos, elfogadó, biztonságot nyújtó légkört biztosítunk számukra, ahol ismerkedhetnek a csoportban dolgozó felnőttekkel és a csoport szokásaival.
- A csoportban dolgozó felnőttek odafigyeléssel, az egyéni szükségleteket figyelembe véve fogadjuk az új óvodásainkat.
- A gyerekek próbálják megjegyezni, hogy melyik csoportba járnak, figyeljenek az óvónő hívó szavára.
- Gyakorolják, tanulják meg jelüket, ismerjék meg az általuk használt helyiségeket, társaikat, az óvónők és dajka nének nevét.
- Ismerkedjenek óvodánk szokás és szabályrendszerével.

Fontosnak tartjuk, hogy:

- A bizalom és biztonságérzet minél hamarabb kialakuljon minden gyermekben.
- Figyelemmel kísérjük gyermekeink aktuális érzelmi állapotát.
- Erősítsük a közös játék, séták, tevékenységek, születésnapok, névnapok megtartása során közösségi érzésüket, a csoport összetartozását.
- Támogassuk a baráti kapcsolatok kialakulását.
- A gyermekek megismerjék a csoport szokásait, napirendjét, a játékok helyét, a játékok használatát.
- A tehetséges gyermekek felfedezését, felismerését, tehetségük ápolását.
- A konfliktusok megelőzését példamutatással, pozitív példa megerősítésével, a közösen kialakított szabályok, és a szokásrend betartásával.
- Támogassuk a közös élményekre épülő együttes tevékenységek gyakorlását. Ezért olyan óvodai élet szervezését tartjuk kívánatosnak, amely segíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságaiknak (mint például: az együttérzés, alkalmazkodás, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség, egymás elfogadása) és akaratuknak (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését.
- Olyan tevékenységek biztosítását, amelyben a gyerekek felfedezik mire képesek, kipróbálhatják önmagukat.

- Segítsük a másság elfogadását, annak megértését, hogy a gyermekek, az emberek különböznek egymástól.
- Gyakorolják a helyes magatartási szokásokat.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Türelemmel és szeretettel forduljon az óvodába, óvodai csoportjába kerülő, járó gyermekek felé.
- Adjon elegendő időt a beszokásra, biztosítson fokozatos átmenetet és tegye lehetővé a szülővel (anya- apa) együtt történő beszoktatást.
- Derűs, határozott egyéniségével, feltétel nélküli elfogadásával biztosítsa a gyermekek számára az érzelmi állandóságot.
- Alkalmazza a szeretet megnyilvánulásának eszközeit. /pl.: simogatás, mosoly, ölelés stb./
- Erősítse a gyermekekben az óvodához való pozitív kötődést az otthonos, esztétikus környezet megteremtésével.
- A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítson a gyermeknek változatos, közös élményekre épülő tevékenységeket, segítve az új érzelmi, akaratú attitűdök kialakulását.
- Fejlessze az énkép – önismeret - önértékelés alakulását.
- Támogassa a hátrányos helyzetű, a különleges bánásmódot igénylő gyermekek elfogadását. Fogadja el, tisztelje másságát.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint működjön együtt a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- Viselkedése, kommunikációja, bánásmódja legyen modell értékű.
- A gyermek nyitottságára építve segítse elő, hogy a gyermekek tudjanak rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó értékekre és becsüeljék azokat.
- Ismertesse meg a gyerekekkel szűkebb és tágabb környezetüket.
- Hagyományápolás, jeles napok, egyházi és világi ünnepek megünneplése.
- A hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés megalapozása.
- Református hit, a keresztény kulturális értékek közvetítése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Hiányzó társaik felől érdeklődjenek. Ismerjék és várják egymást.
- Találják meg helyüket, érezzék jól magukat a csoportban. Alakuljon ki a „mi”, mint közösség, az összetartozás érzése.
- Ismerjék a csoport szokás és szabályrendszerét, és ez magatartásukban is nyilvánuljon meg.
- Tudjanak örülni egymás sikerének.
- Fogadják el egymást.
- Legyenek kölcsönös bizalommal egymás iránt.
- Együttműködési készségük legyen magas szintű.
- A feladatokat és felmerülő problémákat meg tudják beszélni.
- Legyenek képesek társaikhoz alkalmazkodni. A tevékenységek érdekében összedolgozni, együttműködni.

- Szívesen kommunikáljanak egymással.
- Át tudják érezni egymás sikereit, problémáit, kudarcait. Legyenek megértőek, segítőkészek, elfogadóak.
- Ismerjék és tartsák be az udvariassági szabályokat.

3.3.1 Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az óvoda szerepe az anyanyelvi nevelésben kiemelt fontosságú, hiszen a 3-6 éves kor a legintenzívebb időszaka a beszédfejlődésnek. A beszéd, az önkifejezés fontos eszköze. Az óvoda tartalommal gazdag élete, a szóbeli közlést kiváltó derűs, nyugodt légköre az alapja az anyanyelvi nevelésnek, amely elsősorban a gyerekek szabad játéka által valósul meg, de végig kíséri az óvodás gyermek egész napi életét, hisz valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, az óvodai nevelési módszerek segítségével, elsődlegesen a gyermek szabad játéka során valósul meg. A gyermekek kíváncsiságára és belső érzelmi motiváltságára épül. A célok, a feladatok, eredmények integráltan jelennek meg, és a gyermek sokoldalú tevékenységeiben valósulnak meg. Az értelmi fejlődés alapja a gyerekek aktív, tevékeny közreműködése.

Célja:

- Szeretetteljes, nyugodt, biztonságot nyújtó légkör biztosításával segítjük a gyermekek kommunikációs és metakommunikációs képességeinek fejlődését és értelmi fejlesztését.
- Természetes közlési vágyuk erősítése.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
- A gyermekek és felnőtt-gyermek közötti jó kapcsolat segítse elő a megfelelő, nyitott, bizalmas kommunikáció helyzet kialakulását, helyes beszédtempó, hangerő, hangleadás, szünettartás, beszédkészség és a metakommunikáció fejlődését.
- Kapcsolatteremtő beszédkészségének, szóbeli kifejező készségének fejlesztése.
- Ismerkedjenek a teremtett világgal. Végezzenek megfigyeléseket spontán és szervezett formában.
- Tapasztalatszerzés után szívesen és bátran mondják el élményeiket, hallgassák érdeklődéssel, türelemmel egymást.
- Változatos oktatási környezet és tevékenységek biztosításával, a sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása.
- Képesé tenni a gyermeket arra, hogy érzékszerveik útján az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetet megismerje az így szerzett ismeretek között az egyszerű összefüggéseket észrevegye.
- Építünk a gyermekek érdeklődésére, motiváltságára, kíváncsiságára, a meglévő tapasztalataira, más forrásokból szerzett tudására
- Ismereteik, tapasztalataik fokozatosan és folyamatosan bővüljenek.
- Gyakorlással, - az életkori és egyéni sajátosságokat figyelembe véve - változatos módon elmélyítjük, rendszerezük megszerzett ismereteiket.
- A pozitív beszélő környezet megteremtésével közlési vágyuk felkeltése, fenntartása, erősítése, kommunikációjuk fejlesztése, szókincsük bővítése.
- Tevékenységek által támogatjuk az önálló gondolkodási műveletek fejlődését (érzékelés, figyelem stb.).

- A tevékenységhez illő szakszerű fogalom használata, új fogalmak megismertetésére, magyarázata, a pedagógiai helyzethez, a gyermekek értelmi fejlettségéhez igazodóan.
- Problémahelyzetek biztosításával, játékosan segítsük problémafelismerő és megoldó gondolkodásuk fejlődését, egyéni képességeiknek megfelelően.
- A tevékenységeikben éljék át a felfedezés, rácsodálkozás örömét.
- Fejlődjön megfigyelő képességük, együttműködő készségük, verbális és metakommunikációjuk.
- Legyenek képesek ok – okozati összefüggések megállapítására. Rendelkezzenek azzal a szókinccsel, amely elősegíti a környezetükben való tájékozódást, és lehetővé teszi gondolataik kifejezését.
- A mindennapos mesékkel, verseléssel, mondókázással, anyanyelvi játékokkal, énekléssel, beszélgetésekkel, magyarázatokkal segítsük szókincsük gazdagítását, az anyanyelv megszerettetését, az összefüggő, folyamatos beszéd, a helyes beszédtempó, az aktív és passzív szókincsük kialakulását, a beszédértést, a helyes nyelvhasználat elsajátítását, nyelvi kifejezőképességük alakulását.
- Fokozott figyelmet fordítunk a beszédszervek fejlesztésére, (pl.: játékos légző gyakorlatok), anyanyelvi játékok pl.: ajak és nyelvgyakorlatok, légzéstechnikai gyakorlatok stb. megvalósításával.
- Végezzék szívesen az ajak, és hangképző szervek fejlődését segítő játékos gyakorlatokat.
- Legyenek képesek képekről mondatokban beszélni. Beszéljenek szívesen élményeikről és az általunk kezdeményezett témákról, fejlődjön ez által önkifejező képességük.
- Változatos eszközök használatával, tevékenykedés által, tartsuk fenn kíváncsiságukat, motiváltságukat, fejlesztjük gondolkodásukat, megfigyelő készségüket, problémamegoldó képességüket, együttműködő készségüket, verbális és metakommunikációjukat, mindezt az optimális fejlődésük elősegítése érdekében.
- Segítjük akarati életük, önértékelő, önkifejező és önértékesítő törekvéseik fejlődését, a felelősség vállalást, az önálló véleményalkotást.
- A csekély szókinccsel rendelkező gyermekek lemaradását egyéni fejlesztéssel, differenciáltan kompenzáljuk. Bízattjuk a kommunikációra.
- A beszédfejlődésben, hangképzésben való lemaradások felismerése esetén kérjük szakember segítségét.
- A kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek további fejlődését a csoporton belül differenciáltan segítjük, illetve a tehetséggondozó műhely igénybevételével támogatjuk.
- Figyelünk, hogy az óvodában dolgozó felnőttek beszéde és metakommunikációja egymás között és a gyermekekkel is mintaértékű legyen, rendelkezzen igényes szókinccsel, példamutató beszédstílussal.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyerek mondanivalójának meghallgatása, a gyermeki kérdések megválaszolása.
- Olyan beszédhelyzeteket teremteni, játéksituációkat, tevékenységeket kialakítani, melyben az anyanyelvi képességek fejlesztése kap hangsúlyt.
- Egyéni beszélgetések alkalmával fel kell mérnie a meglévő nyelvi tudást beszédállapotot, hiányosságokat, szókészletet, mondatfűzés, mondatalkotás képességét.

- Ügyeljen a gyerekek helyes beszédtempójára, hangszínére, hangerejére, hanglejtésére, metakommunikációjára.
- Az óvónő beszédének szemléletesnek, színesnek, a gyermek számára érthetőnek, tagoltnak, érzelmeket kifejezőnek kell lennie. A gyermek minél több beszédet hall, annál több ösztönzést kap az önálló beszédre.
- A gyerekek fantáziájának, képzeletének fejlesztése mesehallgatással.
- Adjon lehetőséget a metakommunikációs ismeretek: érzelmek, arckifejezések, gesztusok bővítésére.
- Ösztönözze a gyerekek közötti kommunikációt, bővítse szókinccsüket. Teremtse meg megfelelő és elegendő alkalmakat a beszélgetésekhez, hogy minden gyerek beszélhessen arról, ami foglalkoztatja, érdekli.
- A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás
- alkotóképesség – fejlesztése, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
- Változatos tevékenységek szervezése, biztosítása.
- Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) valamint a kreativitás differenciált fejlesztése az egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- Figyelem-összpontosításra motiválás.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyerekek biztonságérzettel, bátran beszélnek, megértetik magukat.
- Koruknak megfelelő szókinccsel rendelkeznek, melyek lehetővé teszik gondolataik érthető kifejezését.
- Ismerik a használt szavak jelentését.
- Helyesen, összefüggő mondatokkal fejezik ki magukat.
- Képesek egyszerű történeteket, meserészleteket, kedvenc meséiket, verseket, mondókákat elmondani.
- Minden magán és mássalhangzót tisztán ejtenek.
- Képesek felismerni összefüggéseket.
- Képesek időrendiséget felállítani.
- Képes képekről mondatokban beszélni.
- Beszédjük tagoltsága, hanglejtése, hangsúlya megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
- Korának megfelelően kialakult az érzékelése, észlelése.
- Egyszerűbb problémákat felismer és megold.
- Érzékelésük kifinomultabbá, észlelésük differenciáltabbá válik.
- Az önkéntelen bevésés, figyelem mellett megjelenik a szándékos bevésés, figyelem is.
- Figyelme - korának megfelelően - tartós.
- Gondolkodására a problémamegoldásra törekvés és a kreativitás jellemző.

Inkluzív szemléletű nevelésnevelés

Inkluzív szemléletű nevelés minden esetben szoros együttműködésen alapul. Az óvodapedagógus, a dajka, a szülő, a gyermek, és a speciális végzettségű szakemberek szoros együttműködését feltételezi. Elfogadjuk és tiszteljük óvodásaink sokszínűségét, bárminemű különbözőségét és biztosítjuk esélyegyenlőségüket.

Az inkluzív nevelés érdekében fontosnak tartjuk a befogadó, az egymást segítő és támogató légkör biztosítását.

A gyermekek megfelelő ellátásához elengedhetetlen a gyermekek megismerése, képességeinek, készségeinek, esetleges problémáinak a pontos feltárása.

A feltárást, érettségi szint megállapítást, az óvónői megfigyeléseken, tapasztalatok rendszerezésén túl tájékozódó vizsgáló eljárás elvégzésével tesszük teljessé. Ezt a vizsgálatot minden ötödik életévét betöltött óvodással elvégezzük.

Célunk, a gyermek megfigyelésén túl tájékozódó vizsgálat elvégzésével mindenre kiterjedő képet kapjunk a nagycsoportos óvodások képesség- és készségszintjéről.

A vizsgálat standardizált. A tájékozódó vizsgálatához szülői hozzájárulás szükséges.

A vizsgálatok az esetleges elmaradások és a tehetséges gyerekek -tehetség csírák - felismerését is segítik.

Ezek ismeretében lehetséges a rászoruló gyermekek egyéni megsegítése, szükség szerint külső szakemberek bevonásával

Célunk:

- hogy megelőzzük az esetleges tanulási nehézségek, zavarok kialakulását, a későbbi iskolai kudarcokat.
- hogy elősegítsük a kiemelkedő tehetségígéretes képességeinek kibontakozását.
- hogy csoporton belüli egyéni vagy mikrocsoportos tevékenységek által támogassuk elmaradt részképességeik fejlődését.

Az elmaradás fokától függően a gyermeket a Pedagógiai Szolgálat, illetve a Tanulási Képességeket Vizsgáló Rehabilitációs Bizottsághoz küldjük további vizsgálatra, a megfelelő vizsgálati kérelemmel és a gyermekorvossal előzetesen kitöltött formanyomtatvánnyal és a szülő beleegyezésével.

A sajátos nevelési igényt csak a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság diagnosztizálhatja.

A tájékozódó vizsgáló eljárás feladatainak forrása: Aszalai Anett Horváth Judit Horváthné Csapucha Klára Dr. Rónainé Falus Júlia: Amit az óvónőnek észre kell venni.

Területei:

- Ábrázoló kifejezőkészség vizsgálata: Goodenough-féle eljárással (emberalak-ábrázolás).
- Vizuális észlelés
- Vizuális emlékezet
- Auditív észlelés
- Auditív emlékezet
- Téri tájékozódás, téri orientáció
- Időösszefüggések felismerése, nyelvi kifejező és kommunikációs készség
- Számfogalom

Viselkedést megfigyelő szempontok: együttműködés, figyelem, beszéd - feladat értés, koncentrációs készség, önellenőrzési szint, mozgásszabályozás, ceruzahasználat, beszéd, grammatika, eredményesség. Célja a gyermek magatartásának a megfigyelése.

A szűrővizsgálatot az intézményben „Szakvizsgázott pedagógus fejlesztő óvodapedagógus szakterületen” szakképzettséget szerzett óvónője végzi, aki szakmai segítséget is nyújt az óvónőknek a fejlesztések során.

A vizsgálat után a gyermek óvónője és a szülők értékelő, elemző vizsgálati eredményt, szóbeli tájékoztatást kapnak a vizsgálat eredményéről.

Az óvónők ennek megfelelően a szabad játék során egyénileg vagy mikro csoportos formában kezdeményezik a különböző fejlesztő játékokat, tevékenységeket. Azoknál a gyerekeknél, akiknél csupán egy-két részterület kisfokú elmaradása diagnosztizálható, az óvodapedagógus segítségével csoporton belüli fejlesztést alkalmazunk.

Egyéb esetekben külső szakemberek vizsgálatát javasoljuk a szülőknek. A vizsgálat iránti kérelmet az óvodapedagógus készíti el.

Külső szakember által végzett mérések, szűrések a szülők kezdeményezésére óvodába lépéstől kezdve bármikor kérhetők.

3.3.2 Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki

- sajátos nevelési igényű
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő
- kiemelten tehetséges.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek körébe tartoznak még

- hátrányos helyzetű
- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek is.

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

Inkluzív szemléletű befogadó és elfogadó nevelésünk által az óvoda Alapító Okiratában foglaltak alapján biztosítjuk a többi gyermekkel együtt nevelhető óvodai nevelését.

A többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek: 2 fő.

Óvodai csoportonként 1-1 fő.

Kijelölt intézményként a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, azon különleges bánásmódot igénylő gyermekek ellátása, akik a megyei szakértői bizottság szakértői véleménye alapján:

- érzékszervi fogyatékosok (nagyothalló)
- beszéd fogyatékosok,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.

A sajátos nevelés igényű gyermekek ellátása az átlagosnál nagyobb mértékű differenciálást, speciális pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé. Fejlesztésük gyógypedagógiai kompetencia.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanulók ellátása a helyi pedagógiai szakszolgálat szakértői véleménye - tanulási nehézség vizsgálata - alapján történik. A gyermekek fejlesztését a pedagógiai szakszolgálat szakemberei és az óvodapedagógusok végzik. Az óvónők egyéni fejlesztési tervet készítenek a gyógypedagógus iránymutatásai alapján. Az egyénre szabott, differenciált fejlesztő tevékenység beépül a mindennapi tevékenységekbe.

Célunk:

- A tanulási zavarok megelőzése, prevenció.
- Egyenlő bánásmód érvényesítése.
- Lemorzsolódás megelőzése, sikeres iskolakezdés megalapozása.
- Differenciált segítségadás, fejlesztés.

Kiemelten tehetséges gyermek, tanulók ellátása, tehetséggondozás

Feladatunk:

- hogy a gyermekben felfedezzük az átlag feletti általános vagy speciális képességeket, a nagyfokú kreativitás igényét, és tudjuk felkelteni, illetve érezzük a feladat iránti erős motiváltságát, elkötelezettségét.
- hogy támogassuk a tehetség-ígéreték kibontakozását. Lehetőséget biztosítunk számukra, hogy sikerélményhez jussanak.
- hogy az eredményes tevékenységet minél többet gyakorolhassák, megteremtve az alkotó szabadság, a merészség légkörét, mindez csoporton belül, illetve műhelyfoglalkozások keretében.
- a gyengébb képesség területek kiegyenlítése.
- szülők és támogatók bevonása.
- szülők tájékoztatása a fejlesztésekről.
- lehetőség biztosítása ahhoz, hogy a tehetséges gyermekek óvodán kívül is megmutathassák képességeiket (pl.: rajzverseny, sportrendezvény, stb).

A tehetségműhelyekbe a „beválogatás” a gyerekek személyiségének megismerésével, egyéni jellemzők mérlegelésével történik, melynek alapvető eszköze a spontán és egy adott szempont alapján történő célzott, szervezett megfigyelés. A kreativitás képessége ebben a korban leginkább a játékban mutatkozik meg.

Célunk:

- hogy óvónői megfigyelések, tapasztalatok, alapján mozgásos, zenei, matematikai, vizuális képességek kapcsán támogassuk a kis tehetség-ígéretet és segítsük fejlődésüket.
- hogy a gyermekeket személyre szabottan részesítsük tehetséggondozásban csoporton belül, illetve műhelyfoglalkozás keretében. Óvodánk ezáltal is az esélyegyenlőség érvényesítésére törekszik.
- hogy segítségünkkel a szülők felismerjék a tehetséggondozás fontosságát és elősegítsék gyermekeik adottságainak kibontakoztatását.

Tehetséggondozó műhelyeink:

- ovi angol tehetséggondozó műhely
- digi manók (Blue bot) tehetséggondozó műhely
- kézműves tehetséggondozó műhely
- néptánc tehetséggondozó műhely
- zene-ovi tehetséggondozó műhely
- ovi foci tehetséggondozó műhely

Minden nagycsoportos gyermeknek – érdeklődése, kiemelkedőbb képességei alapján – ajánljuk a tehetséggondozó műhely foglalkozásain való részvételt.

A tehetséggondozó műhelyek alkalmi támogatják a gyermekek ismereteinek, képességeinek, személyiségének komplex fejlődését.

Az integrált nevelés során, az óvodapedagógus feladata a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátásában:

- Óvodába lépésükkor komplex állapotfelmérést.
- A szegényebb családok gyermekeinél jelentkező kognitív hátrányok csökkentése.
- A gyermek sokoldalú megismerése által legyen képes személyiségének komplex, harmonikus, hatékony fejlesztésére.
- Speciális szakemberekkel való összehangolt munka eredményeként egyéni fejlesztési terv összeállítása.
- Egyéni fejlesztés, képességek kibontakozását elősegítő differenciált fejlesztés megvalósítása.
- Megfelelő szervezési mód, módszer, motiválás és eszköz megválasztása.
- Fokozott figyelem a hátrányos helyzetű gyermekekre és családjaikra. Beilleszkedésük segítése. A gyermekek társas kapcsolatainak támogatása.
- A pozitív értékek kiemelése.
- Tehetségterületek kibontakozásának támogatása (tehetségműhelyekben, csoporton belül)

- Komplex személyiségfejlesztés.
- Pozitív szociális magatartási minták közvetítése.
- Partnerközpontú együttműködés, koordinálás (család, szakszolgálat, gyermekjóléti intézmény stb.).
- Rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése.
- Prevenció, a veszélyeztetettség megelőzése.

3.3.3 Gyermekvédelem

3.3.3.1 Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A gyermekvédelem célja a gyermekek védelme, a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, a gyermek problémáinak minél korábbi észlelése, felismerése, veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, a minél hatékonyabb kezelése.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvoda kiegészítője, segítője ennek a folyamatnak. Új gyermekek érkezésekor, komplex állapotfelmérést végzünk, feltárva az esetleges hátrányokat. Lehetőség szerint igyekszünk minden családhoz családlátogatásra elmenni, még az óvoda megkezdése előtt. Megismerni a gyermek, környezetét, életkörülményeit stb.. A segítségnyújtás alapja a szülő és pedagógus közötti bizalom kialakítása, melyben természetes módon kínáljuk fel segítségünket. Nevelőmunkánk a feltétel nélküli elfogadásra, befogadásra épül. A segítő, támogató attitűd segítség lehet a szülőknek, lelki gondjaik oldásában, támogatásunk lelki támaszt nyújthat. A csoport és óvodai programok, tevékenységek során figyelünk, hogy ne maradjanak ki ezek a gyermekek, családok a rendezvényekből. Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése mellett hozzájárulunk az óvodai (társadalmi) beilleszkedésük segítéséhez.

Feladataink:

- A gyermeki jogok védelme
- Az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.
- Segítséget nyújtunk a jogszabályokban meghatározott támogatások igényléséhez.
- Szülőkkel partneri viszony kiépítése.
- Családban megjelenő problémák észrevétele. (családi élet megromlása)
- Tanulási, magatartási problémák felismerése, szükség esetén megfelelő szakmai segítség nyújtása.
- A gyermekek érdekében - az egyéni segítségnyújtáson túl - folyamatosan együttműködünk a szülőkkel, szükség esetén koordináló szerepet töltünk be más szakemberekkel.
- Figyelő és jelzőrendszer munkájában részt veszünk.
- Rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése. Figyeljük a hiányzásokat, feltárjuk az okokat.
- Szükség esetén igénybe vesszük gyermekvédelmi szakember, a védőnői szolgálat, és a gyermekorvos segítségét.
- Nagy figyelmet fordítunk az integrációra, a képességek kibontakozását elősegítő differenciált fejlesztésekre.
- Célunk az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.

Megelőzési tevékenység:

- családlátogatás,
- szülőkkel közös befogadás,
- beilleszkedés segítése,
- segítségnyújtás családhoz illesztett formájának megtalálása.

3.3.3.2 Gyermekvédelmi felelős

A gyermekvédelmi munka koordinátora a gyermekvédelmi felelős.

Az óvoda gyermekvédelmi felelőse nevelési évre vonatkozóan Gyermekvédelmi tervet készít.

A gyermekvédelmi felelős feladata

- A nevelési év elején felméri és nyilvántartást vezet a veszélyeztetett gyermekekről.
- Segítséget nyújt a jogszabályokban meghatározott támogatások igényléséhez.
- Figyelemmel kíséri a gyermeki jogok érvényesülését.
- Feltárja a gyermeket veszélyeztető okokat (családlátogatás, beszélgetés stb.).
- Gyermekbántalmazás vagy egyéb veszélyeztető tényező esetén értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot.
- Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére részt vesz a megbeszéléseken, esetkonferenciákon, szakmai rendezvényeken.
- Részt vesz szakmai továbbképzéseken.
- A gyermekek érdekében - az egyéni segítségnyújtáson túl - folyamatosan együttműködik a szülőkkel, szükség esetén más szakemberekkel.
- Szükség szerint konzultál védőnővel, gyermekorvossal.
- Együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálattal.
- Az óvodapedagógusok gyermekvédelmi tevékenységének segítése.
- Törvényi változások figyelemmel követése
- Munkájáról félévenként beszámol a nevelőtestületi értekezleten.

Titoktartási kötelezettség mellett betekinthez a gyermekek pedagógiai dokumentumaiba (családlátogatások feljegyzései, személyiséglap).

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 1997. évi XXXI. törvény 67/A §-a rendelkezik.

Veszélyeztetett az a gyermek, akinek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését családja, vagy közvetlen környezete gátolja vagy akadályozza.

Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermekvédelem minden pedagógus feladata, melyben a vezető és a gyermekvédelmi felelős segítséget nyújt. A gyermekvédelmi felelős munkáját a testület segíti abban, hogy az óvoda gyermekvédelmi helyzetét naprakészen átláthassa.

A gyermekvédelmi felelős neve és elérhetősége az óvodai faliújságon kifüggesztésre kerül.

3.3.3.3 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk integráló jellegű. Fogadjuk a kiemelt figyelmet gyermekeket: sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, a kiemelten tehetséges, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket egyaránt. Az intézményben a csoportok között a kiemelt figyelmet gyermekeket gyermekek arányát úgy alakítjuk, hogy az kiegyenlített legyen.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján:

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre,

- amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy
- amelynek megszervezéséhez az állam
- közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt,

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen valamely személy vagy csoport

- jogellenes elkülönítése egy oktatási intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,
- olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területekre terjesztjük ki

- a nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a beiratkozás megszervezése, felvételi kérelmek elbírálása
- a nevelés követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás
- a teljesítmények értékelése
- a neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- a neveléssel/oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés

Pedagógus feladatai:

- jogait úgy gyakorolja, hogy figyelembe veszi a gyermeki esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód követelményét,
- a nevelés módszereit, a tevékenység anyagát az adott csoport igényeihez igazítja,
- a minőségi neveléshez való egyenlő hozzáférést biztosít,
- alkalmazza a differenciált nevelést,
- hátrányos megkülönböztetés nélkül, objektíven értékeli a gyermekek teljesítményét,
- tevékenységek során figyelmezteti, észleli a gyermek veszélyeztetettségére utaló jeleket,
- segíti a gyermek személyiségének megfelelő irányú fejlődését, támogatást nyújt a nem megfelelő családi háttér miatt kudarcokkal küzdő gyermeknek,
- segíti a gyermek felkészítését az iskolába lépésre,
- szükség esetén javasolja a gyermek megfelelő személyiségfejlődése elősegítése céljából a szakintézmények bevonását.

Az óvodapedagógus felelőssége:

- legyen tisztában az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal,
- biztosítsa a diszkriminációmentes nevelést, a befogadó, elfogadó, támogató és toleráns légkört,
- részt vegyen e területtel, témával kapcsolatos képzéseken, programokon.

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1 Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos, elengedhetetlen feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje, példaértékű viselkedése modellt, mintát jelent a gyermek számára. Szükségesnek tartjuk, hogy a csoportban együtt dolgozó óvodapedagógusok szakmai téren, valamint személyiségükben is úgy tudjanak együtt dolgozni, hogy az a gyermek javát szolgálja.

Az óvodapedagógussal szembeni elvárások:

„Minden dolgokat szeretetben menjen végbe.”

/1 Kor.16,14/

- Munkáját elkötelezettség és elhivatottság jellemezze.
- Rendelkezzen magas szintű pedagógiai és módszertani tudással.
- Munkáját a komplexitás jellemezze.
- Fogalomhasználata legyen szakszerű, igazodjon az adott pedagógiai helyzethez.
- Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezésének készítése során vegye figyelembe az intézmény belső elvárásait, az általa nevelt gyermekek fejlesztési céljait.
- Munkájában legyen reflektív. Önértékelése legyen reális. Önértékelésének eredményeit használja fel további fejlődéséhez.
- Törekedjen a gyermek érdeklődésének, életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelő, differenciálást elősegítő tanulási módszerek alkalmazására.
- Legyen képes rugalmasan alakítani a tanulási stratégiákat, a tanulási céloknak megfelelően.
- Legyen képes a gyermekek személyiségének sokoldalú, komplex fejlesztésére az egyéni bánásmód alkalmazásával. A BTM nehézséggel küzdő, az SNI és a HH, HHH gyermekek a többi gyermekkel való szakszerű, tervszerű, tudatos és eredményes együttnevelésére.
- Tudatosan segítse a közösségek alakulását, a különböző társadalmi – kulturális sajátosságokat értékékként közvetítse a gyermekek felé.
- Alkalmazza szakszerűen a konfliktus megelőzés és konfliktus kezelés módszereit.
- Változatos pedagógiai ellenőrzési – értékelési módszereket alkalmazzon, mellyel segítse elő a gyermek önértékelési képességének fejlődését.
- Környezeti nevelésben mutatott jártasság és hiteles környezettudatos szemlélet által a fenntarthatóság értékrendjének képviselője. Környezettudatos magatartási normák közvetítése, betartatása. Ok-okozati összefüggések felismertetése, megértése.

- Használja ki intézményében a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.
- Tegye lehetővé a gyermekek számára, hogy saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel hozzájáruljanak a fenntarthatósághoz. Tudatosítva bennük, hogy a jövő rajtuk múlik.
- Építsen tudatosan szervezeten belüli és kívüli kapcsolatokra, változatos együttműködési lehetőségekre.
- Szakmai kérdésekben legyen tájékozott.
- Szakmai kérdések megbeszélésein működjön együtt, legyen aktív.
- Igényes kommunikáció jellemezze. A gyermekekkel való kommunikációja és annak módszere igazodjon az adott helyzethez, és a gyermek fejlettségi szintjének megfelelő, egyértelmű, jól érthető legyen. Partnerekkel, kollégákkal, szülőkkel való kommunikációját a tisztelet, a megértő és segítő szándék, a szakmaiság jellemezze.
- Tevékenységét a kooperatív szakmai mentalitás irányítsa.
- Legyen elkötelezett a megújulás, a szakmai fejlődés iránt.
- Munkájában legyen hiteles, megbízható, felelősségteljes.
- Feltétel nélküli elfogadásra való irányultság jellemezze.
- Rendelkezzen megfelelő empátikus képességgel.
- Jellemezze segítő, támogató, elfogadó attitűd.
- Munkája legyen szakmailag tudatos, tervszerű, célravezető.
- A mindennapokban teremtsen gyermekszerető, barátságos, nyugodt, derűs, vidám és biztonságos nevelési, tanulási környezetet.
- Jellemezze határozottság, magabiztosság.
- Jó szervező képesség, előrelátó gondolkodás.
- Legyen energikus, motivált és kreatív.
- Következetes és elkötelezett a céljai megvalósításában.
- Objektív, igazságos.
- A foglalkozásokon, tevékenységekben alkalmazza a továbbképzéseken megismert korszerű tudástartalmakat.
- A munkaköri leírásnak megfelelő munkavégzés.
- Az óvoda érdekeit mindig szem előtt tartva, segítse jó hírnevének kialakítását, népszerűvé tételét.
- A református hittel, erkölcsi értékeivel való azonosulás.
- Tudjon hatékonyan együtt dolgozni, összedolgozni óvónő párjával, és a dajka nénivel.
- Egyenlő bánásmód. A gyermekek nem részesülhetnek hátrányos megkülönböztetésben.

Az óvodavezetővel szembeni elvárások:

(Az óvodapedagógussal szembeni elvárásokon túl)

- Intézmény szabályos, eredményes, zavartalan működése.
- Intézményi erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás.
- Óvoda jövőképeinek kialakítása, megvalósításához megfelelő stratégia kidolgozása.
- Befogadó, támogató és elfogadó tanulási környezet biztosítása.
- Legyenek rövid és hosszú távú célkitűzései, meghatározott feladatokkal, feladatmegosztással.
- Az eredményes működéshez szerepek, elvárások meghatározása.
- Szervezet hatékony működésének irányítása, koordinálása. Csapatépítés.

- Célravezető menedzselés az intézményi cél elérésének érdekében.
- Célok eléréséhez a megfelelő erőforrások feltárása.
- A kollégák és gyermekek körében a szeretetteljes, pozitív, légkör megteremtése.
- Kollégák motiválása, motiváltságának fenntartása az óvoda céljainak eléréséhez.
- Energikus, erőt sugárzó.
- Kollégák motiválása saját fejlődésük érdekében.
- Pozitív hangulatot, együttműködést, kommunikációt teremt.
- Rendszeres információ áramlást, információcserét biztosít.
- Tudjon másokat sikerre vinni és tudjon örülni munkatársa sikerének.
- Megfelelő önismeret, önkontroll. Legyen reflektív önmagával szemben.
- Legyen igénye az önfejlesztésre.
- Megbízhatóság, titoktartás.
- Vezetői stílusát az adott személyhez és helyzethez igazítsa.
- Partneri kapcsolatok kezdeményezése, ápolása, erősítése.
- Naprakész szakmai, jogszabályi ismeretekkel rendelkezzen.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

Óvodánk két vegyes csoportjában négy fő az óvodapedagógusi pályát hivatásának tekintő, óvodapedagógus dolgozik. Mindenki felsőfokú végzettséggel rendelkezik.

A nevelőmunkánkat a gyerekeket szerető, a gyermekekre odafigyelő, szakképzett dajka segíti. A dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük, egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre.

A dajkával szembeni elvárások:

- Az óvodapedagógusokkal összhangban végezze feladatait, segítse munkájukat, az óvoda működését, az óvodai nevelés eredményességét.
- A gyermek-dajka kapcsolatot pozitív attitűd jellemezze.
- Legyen gyermekszerető, mindig segítőkész, derűs, mosolygós.
- A munkaköri leírásának megfelelő munkavégzés.

A munkakörök szerinti személyi feltételek

Óvodánkban a nevelő munka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunkának az óvodapedagógus a kulcs-szereplője. Az óvodapedagógusok (csoportonként 2 fő) és a nevelőmunkát segítő nem pedagógus alkalmazottak, a dajkák (csoportonként 1 fő) összehangolt munkájukkal járulnak hozzá az óvodai neveléshez.

Az intézmény működését irodai adminisztrátor segíti.

Minden dolgozó rendelkezik munkakörének ellátásához megfelelő iskolai végzettséggel, szakképzettséggel. Óvodapedagógusainknak felsőfokú végzettséggel, óvodapedagógus oklevéllel rendelkeznek. Egy óvodapedagógus hitoktató végzettségű is, illetve többféle szakvizsgával rendelkeznek /gyakorlatvezető mentorpedagógus, fejlesztő óvodapedagógus/.

4.2 Tárgyi feltételek:

Óvodánk a 2021/2022 nevelési évben nyitja meg kapuit. Az óvodai programunk megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések rendelkezésünkre állnak.

Az óvoda épülete Sárospatak főutcáján található, mégis csendes környezetben, amelyet szinte teljesen átépítettek, modernizáltak. Az épület tervezése, annak kivitelezése során a környezettudatosság fontos szerepet játszott.

Az épület földszinti része 527,4 m², amelyben gyermekátadó helyiség, két csoportszoba mosdóhelyiséggel, további gyermek és felnőtt mosdók, fejlesztő szoba, irodák, szertárak, melegítő konyha található. Tetőtere 74,8 m². Itt található a nevelőtestületi, és orvosi szoba, öltöző, Az épülethez tartozó fedett részek rossz idő esetén is lehetőséget adnak a friss levegőn tartózkodásra, mozgásra.

Az udvar napos - árnyékos, betonos - füves területének aránya megfelelő. Az udvaron rögzített és mozdítható játékok várják a játszani vágyó gyermekeket. Hátsó kijárata az Iskolakertbe nyílik, amelyet sok éves lombos fák díszítenek. Az Iskolakert jó lehetőséget ad a természet változásainak folyamatos megfigyelésére, az ott élő állatok (pl.: madarak, mókusok) gondozására, etetésére.

Az intézmény új bútorokkal felszerelt. A csoportszobák a gyermekek méreteinek megfelelő bútorokkal és életkorának megfelelő új játékokkal lettek ellátva. A játékok és egyéb eszközök biztosítják a gyermek kreativitását, játéktevékenységének kielégítését, változatos tevékenységekhez kínálnak lehetőséget. A csoportszoba esztétikus elrendezése, dekoratív megjelenése, a harmóniát árasztó természetes anyagok és színek az óvónői kreativitásnak köszönhetően jól szolgálja a gyermekek esztétikai érzékének fejlődését. A tágas tér megfelelően biztosítja a gyermekek mozgásigényének kielégítését.

4.3 Az óvodai élet megszervezése

Óvodánk maximális gyermeklétszáma az Alapító Okirat alapján: 60 fő.

Sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma Alapító Okirat alapján csoportonként 1 fő lehet. Két vegyes életkorú csoport került kialakításra, amely az óvodapedagógusoktól sokkal nagyobb figyelemmegosztást, differenciálási képességet, rugalmasságot követel meg.

A vegyes életkorú csoportok kialakítását meghatározó tényezők:

- a beiratkozó gyermekek életkori megoszlása
- a már meglévő csoport gyermeklétszáma
- a sajátos nevelési igény megléte
- a szülőkkel való egyeztetések
- a csoportba való besorolásról az óvodavezető dönt.

Nagy megtiszteltetés számunkra, ha egy család a legféltettebb igaz kincsét, a gyermekét bízva ránk. A megtisztelő feladatra keresztény hittel, elkötelezett és lelkiismeretes munkavégzéssel, magas szintű pedagógiai és módszertani felkészültséggel, szép környezettel, gazdag, jól felszerelt eszköztárral szeretnénk méltók lenni.

4.3.1 Hetirend, napirend

A gyermek egészséges, kiegyensúlyozott, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődésének biztosításához a napi és a hetirend biztosítja a megfelelő feltételeket. A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyerekeink óvodai életének heti és napirendjét, óvodai életét. A heti- és napirendünk, a szokás – szabályrendszerünk, az a szervezeti keret, amely segíti a gyermekeink egészséges komplex fejlődését azzal, hogy életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő időkeretet, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységeket, és szabályokat biztosít minden tevékenységhez.

Hetirend:

A hetirendet – a Pedagógiai Programban a tevékenységekben megvalósuló tanulás rendje rögzít, melynek meghatározó keretein belül - a csoport pedagógusai határozzák meg. A hetirendet az Óvodai csoportnaplóban rögzíteni kell, amely az év folyamán szükség szerint a módosítható. Egyházi óvodaként a lelki nevelés részeként, az áhítatnak és hitoktatásnak is jelentős szerepe van óvodánk életének szervezésében.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás rendje

Tevékenység	Heti megvalósulás
Verselés, mesélés	Minden nap jelen van; -alvás előtti mese -szertartásos mese (szervezett foglalkozás)
Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	Minden nap jelen van: -az óvónő elalváshoz kapcsolódó altató éneklése, dúdolgatása, IKT eszköz használatával relaxációs zene, altatók -hetente egyszer szervezett foglalkozás
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Minden nap jelen van: -folyamatos lehetőségének biztosítására a csoportszobában kialakított hely van - hetente egyszer szervezett foglalkozás
A környezet tevékeny megismerése, matematikai tartalommal	-A környezeti nevelés a hét jellegét áltatában meghatározza -Hetente egyszer szervezett foglalkozás, nagycsoportban a matematikai tartalom kapcsán heti egy plusz foglalkozás is szervezhető
Mozgás	-Mindennapos egészségfejlesztő mozgás -Hetente egyszer szervezett foglalkozás
Hitéleti tevékenységek	-Minden nap jelen van: áhítat -Hitéleti foglalkozás bibliai történetek feldolgozására hetente egyszer szervezett foglalkozás

Az óvodapedagógus a hetirend aktuális alakításában a pedagógus élhet a szakmai szabadságával.

A szervezett tanulás megszervezésének módjai:

- **kötetlen** (A gyermekek részvétele önkéntes. Történhet: párhuzamosan, differenciáltan szervezett tevékenység által.)
- **részben kötött** (Egyes gyermekek, vagy a csoport egy részét vagy akár egészét vonjuk be. Történhet: párhuzamosan, differenciáltan. Jellemzője, hogy a játékokat nem rakatjuk el, a rövid idő után visszatérhetnek a játékokhoz.)
- **kötött foglalkozás** (A csoport minden gyermekének bevonásával. Differenciálás, egyéni képességek figyelembevétele.)

A szervezett tanulás munkaformái:

- frontális
- mikrocsoportos
- egyéni

Napirend:

- Óvodánk napirendje igazodik a különböző tevékenységeinkhez, a gyermekeink egyéni szükségleteihez és tekintettel van a helyi szokásainkra, igényeinkre.
- A minden napi rendszeres ismétlődések érzelmi biztonságot nyújtanak a gyermek számára. Összeállításának figyelembe kell venni a játék kitüntetett helyét.
- A napirend segíti a folytonosságot, rendszerességet, a nyugodt, tevékeny, kreativitást segítő légkör biztosítását.
- A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú tevékenységformák megtervezésénél, valamint a gyermekek megfelelő életritmusát, kiegyensúlyozottságát és biztonságérzetét is megalapozza.
- A napirendben állandó időpontban történik az áhítat, az étkezés, a mindennapos egészségfejlesztő mozgás és a pihenés.
- Segít abban, hogy a gyermek megtanulja a különböző tevékenységek egymásutániségét, a napszakok váltakozását.
- A jó napirend kötött, ugyanakkor rugalmas is: alkalmazkodik az időjáráshoz és az aktuális eseményekhez.
- Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak is kiemelkedő szerepe van. A gondozás folyamatában is nevelünk, segítve a gyermek önállóságának alakulását.
- A nyári napirend eltér a fent leírtaktól, nő a szabadban tartózkodás ideje, ha az idő engedi már a gyermekek fogadása is kint történik az udvaron.

Napirend

Időtartam	Tevékenységek
7. 00 – 11. 45	Gyermekek fogadása Szabad játéktevékenység Beszélgetés Hittan, áhítat. Mindennapos mozgás, szervezett mozgásos játék Testápolási teendők. Étkezés előtti ima. Tízórai. Étkezés utáni ima. Testápolási teendők.

	<p>Játékba integrált tanulás (benne az óvodapedagógus által kezdeményezett cselekvő, felfedező, komplex, játékos tevékenységek, melyek a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztik, és a gyermekek életkorával párhuzamban növekvő időtartamúak.)</p> <p>Óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek/foglalkozások:</p> <p>Verselés, mesélés, dramatikus játék (drámajáték), bábjáték</p> <p>Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka</p> <p>Ének-zene, énekes játék, gyermektánc</p> <p>A külső világ tevékeny megismerése, benne matematikai tartalmú tapasztalatszerzés</p> <p>Beszélgetés</p> <p>Egyéni fejlesztések</p> <p>Tehetséggondozás</p> <p>Mozgásos játék a szabadban, séta</p>
11-50-12.45	<p>Gondozási tevékenységek</p> <p>Étkezés előtti ima. Ebéd Étkezés utáni ima.</p> <p>Testápolási teendők</p>
12.45- 14.50	<p>Pihenés, elcsendesedés, imádkozás</p> <p>Altatás mesével, altatódallal</p> <p>Alvás, pihenés.</p>
14.50- 15.30	<p>Ébredés, öltözködés, teremrendezés</p> <p>Testápolási teendők</p> <p>Étkezés előtti ima. Uzsonna Étkezés utáni ima.</p> <p>Testápolási teendők.</p>
15.30-17.00	<p>Szabad játék a csoportban és vagy a szabadban</p> <p>Egyéb tevékenységek:</p> <p>Tehetséggondozás-néptánc</p>

A konkrét napirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai állítják össze és az Óvodai csoportnaplóban rögzítik.

4.3.2 Óvodánk hagyományos ünnepélyei, rendezvényei

A keresztény óvodákban az ünnepek az öröm, a hálaadás alkalmi a gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt.” (A református óvodai nevelés keretprogramja) Az átélt élmények segítik az Istenhez és egymáshoz tartozásuk érzését, élményét. Fontos, hogy ezek a napok örömet, bensőséges, Isten közeli légkört jelentsenek.

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermekeink és az óvodánk életében is. A közös élmény erejével megteremtjük a hagyományokat, és közel hozzuk a szűkebb és tágabb környezetünk eseményeit. Az ünnepekkel közvetítjük a keresztény, egyetemes és nemzeti kultúránk értékeit, a jeles napok kapcsán felidézük a népi hagyományokat.

Szüksége van gyermeknek, felnőttnek egyaránt arra, hogy az ünnep és a mindennapok elkülönüljenek egymástól. Az ünnep fényét emeli a feldíszített óvoda, az ünneplőbe öltözött

gyerekek és felnőttek, a meglepetések, és az ajándékozás öröme. Minden ünnep alkalmával lényeges momentum az érzelmi ráhangolódás. Az érzelmi ráhangolódást biztosítjuk az aktuális mesékkel, versekkel, dalokkal, játékokkal, beszélgetésekkel. Az ünnepi készülődés izgalma, a várakozás öröme meghatározza az ünnep hangulatát. Az ünnepek, a hagyományok keltette élmény, a közösséghez, a gyülekezethez tartozás érzésének első megtapasztalása gyermekeink életében.

Ünnepeink, jelesnapjaink és hagyományaink sikeres megtartása érdekében intézkedési tervet készítünk, amelyben rögzítjük a feladatainkat, a feladatok megvalósításáért felelős személyeket és az időpontot.

Célunk, hogy:

- gyermekeink számára örömteli eredménnyé válják az ünnep, az előkészületek, a várakozás.
- minden ünnepet úgy éljenek meg, hogy az mélyítse el az ünnep jelentőségét, mondanivalóját.
- az egyes óvodai ünnepeinken, rendezvényeinken szívesen fogadjuk a szülők tevékeny, segítő közreműködését.
- az óvodai élet szokásai, hagyományai, ünnepei érzelmi átélésre gazdagon motivált tevékenységekre biztosítanak lehetőségeket.
- szokásokat, hagyományokat teremtsünk.

Egyházi ünnepeink:

- Mikulás
- Adventi várakozás,
- Karácsony,
- Húsvét,
- Pünkösöd,
- Anyák napja

Zöld napok az óvodánkban:

- Takarítási világnap
- Állatok világnapja
- Víz napja
- Föld napja
- Madarak, fák napja

Jeles napjaink:

- Szüret
- Dömötör nap
- Farsang
- Március 15.
- Óvodánk születésnapja
- Gyermeknap
- A magyar dal napja
- A költészet napja

- Évzáró

Hagyományaink:

- Az új gyermekek részére ajándék készítése
- Születés - névnapok megtartása

4.4 Az óvoda kapcsolatai

Az óvoda szociális és nevelési funkciója együtt szolgálja, és befolyásolja a családdal és más intézményekkel a gyermekek fejlődését. Óvodánk széles körű kapcsolat kialakítására törekszik, hogy munkánk hatékony és sikeres legyen. Ezáltal a gyermekek testi, lelki, és szellemi fejlődését maximálisan biztosítjuk.

4.4.1 A szülő a gyermek és pedagógus együttműködése

A gyermek személyiségének egészséges fejlődéséhez az óvoda, a szülő, a gyermek közös együttműködése, összehangolt tevékenysége szükséges. E hármas kapcsolatot a minél jobb eredmény eléréséhez a kölcsönös nyitottság, az elfogadás, a tisztelet, a bizalom az elismerés kell jellemezze. Szükséges, hogy érezze a szülő a támogatást, a segítő hozzáállást.

Az együttműködés formái:

- Beiratkozás alkalmával barátságos, nyitott, elfogadó fogadtatás.
- Beszoktatás szülőkkel együtt történik.
- Napi beszélgetések alkalmával nyílt, őszinte kapcsolattartás (a csoport zavartalan életének biztosításával)
- Családlátogatások, lehetőleg még beszoktatás előtt, illetve szükség esetén.
- Nyílt napok alkalmával kicsit bele lát a szülő az óvoda, a csoport életébe. Megismeri az óvoda dolgozóit.
- Közös programok szervezése, lebonyolítása a gyermekekkel, szülőkkel közösen.
- Családi vasárnap a templomban. Közös istentisztelet, imádkozás, meghitt együttlét.
- Jótékonysági rendezvények (óvodabál)
- Óvodai ünnepek a szülők bevonásával.
- Az óvodáért végzett közös munka szervezése

A család érezze, hogy gyermekük fontos számunkra, segítséget nyújtunk és mi is szívesen fogadjuk támogató hozzáállásukat, kezdeményezéseiket, javaslataikat átgondoljuk. Az intézmény biztosítja a szülői szervezet számára a jogszabályokból és az intézményi SZMSZ hatásköréből adódó jogainak érvényesítését.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleivel való kapcsolattartás

Jellemzően a pozitív, bizalmas, együttműködő kapcsolat kiépítése hosszabb időintervallumot vesz igénybe. A nyitott, bizalmi kapcsolat kiépítése után tudunk a közös cél elérése érdekében összedolgozni, tanácsokkal segítséget nyújtani, szakemberek bevonásával együtt munkálkodni.

4.4.2 Óvoda – Család

Korunk társadalmi változásai nagymértékben hatnak a családok életére, szokásaira és nevelési módszereire. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. A szülők amikor óvodánkat választják bizalmat adnak nekünk, legfőbb kincsük, gyermekük nevelését bízzák ránk. Éppen ezért fontos, hogy megismerjék

óvodánkat, nevelésünk elveit, a nevelőtestületet, az intézmény épületét, Pedagógiai programunkat. Mindezek érdekében nyílt napot és bemutatkozó alkalmat szervezünk.

A családi és az óvodai nevelés együttműködése, összhangja, érdekében arra törekszünk, hogy megismerjük a gyermeket körülvevő család szokásait, sajátosságait, nevelési elveit. Ezek után tudjuk a nevelésben a családhoz illeszkedő segítségadást kialakítani.

A gyermek harmonikus fejlődésének feltétele alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés, a kölcsönös bizalom kialakítása, a közös értékrend.

Az óvoda nyitottsága óvodáskor végéig lehetőséget ad a szülőknek, a nevelőmunkába történő közvetlen betekintésre.

Az együttműködés formái:

- Beiratkozás
- Beszoktatás
- Napi beszélgetések (a csoport zavartalan életének biztosításával)
- Családlátogatások
- Szülői értekezletek ahol törekedjünk a párbeszédre. Hallgassuk meg a szülő gondolatait, megértő, segítő szándékú hozzáállással.
- Fogadóóra (bármikor kezdeményezheti a szülő, az óvodapedagógus)
- Alkalmi beszélgetések lehetőségének biztosítása.
- Nyílt napok
- Közös programok
- Családi vasárnap a templomban
- Jótékonysági rendezvények
- Óvodai ünnepek
- Óvodai honlap, városi honlap és újság
- Faliújság
- Telefon
- E-mail
- Facebook
- Messenger

Feladataink:

- Az óvoda gyerekeink szülei és a leendő szülők tájékoztatása óvodánkról, az óvodánkban folyó tevékenységekről, rendezvényekről.
- Az óvónőnek éreztetnie kell az őszinte „odafordulást”, segítőszándékot, alkalmazni a megértő, belátó, türelmes, ráérző, partneri empátiát.
- Kölcsönös tisztelet kialakítása, fenntartása.
- Az óvodapedagógus gondolja át, vegye figyelembe a szülő javaslatát, észrevételét, esetleges bírálatát.
- Az óvoda minden dolgozója előítéletektől mentesen közeledjen minden családhoz.
- Változatos kapcsolattartás a szülői közösséggel.
- A nevelési év első szülői értekezletén a házirend ismertetése, amely tartalmazza a szülők jogait és kötelességeit, amit a szülők számára nyilvánossá teszünk.

- A házirend 1 példányát beiratkozáskor a szülőknek átadjuk.
- Pedagógiai Programunk ismertetése a szülőkkel beiratkozás és szülői értekezlet alkalmával.
- Aktuális tudnivalók elhelyezése az öltözőben elhelyezett faliújságon.
- Minden év végén kérdőívben kérjük a szülők véleményét, mely érinti az óvodai élet minden területét. Kiértékelés után nevelőmunkánkban figyelembe vesszük a szülők véleményét, ötleteit, javaslatait.
- A szülőktől kapott információk bizalmas kezelése. Titoktartás.

4.4.3 Óvoda - Szülői Munkaközösség

A Szülői Munkaközösség fokozottan részese az eredményes együttműködésnek, kiemelkedő a koordináló szerepe és segítséget nyújt a különböző programok szervezésénél. A kapcsolattartás formáit és tartalmát évenként közösen tervben rögzítjük.

4.4.4 Óvoda – Fenntartó

Óvodánk működését biztosítja. Kapcsolatunk folyamatos, támogató, segítő jellegű. Problémáink, ügyeink intézését az együttműködés jellemzi.

Az együttműködés formái:

- Kölcsönös tájékoztatás.
- Egyéni megbeszélések.
- Óvodavezető éves beszámolója.

4.4.5 Óvoda - Gyülekezet

Az együttműködés formái:

- Gyermekünk rövid szolgálatokat végeznek az ünnepek alkalmával a templomban.
- Az óvodai ünnepekre, meghívjuk gyülekezetünk lelkipásztorát.
- Minden évben ellátogatunk a templomba több alkalommal is, amikor a gyerekek megismerkednek a templom belső terével, meghallgatják az orgona hangját, együtt énekelünk, imádkozunk. Kérdéseket tehetnek fel, beszélgetnek a lelkipásztorral, aki figyelmüket ráirányítja a templomban láthatókra, elmondja és megmutatja nekik, hogy a keresztelésükkor mi, hogyan és miért történt. Közvetlen tapasztalatot szerezhetnek, Isten házáról.
- A gyülekezetben, mely hívő emberek közössége a gyermekeknek is helye van. Vasárnaponként óvodás gyermekeink számára gyülekezetünkben a felnőtt istentisztelet idejében gyermek-istentiszteletet tartanak. Személyes példát kell adnunk Isten iránti szeretetünkről, bizalmunkról. Szeretnénk, ha óvodás korú gyermekeink bekapcsolódnának a gyermek istentiszteletekbe.
- Lelkipásztoraink ünnepi alkalmainkon áhítatok tartásával szolgálnak.

4.4.6 Óvoda- Iskola

A helyi általános iskolákkal, művészeti iskolákkal jó kapcsolat kiépítésére, fenntartására törekszünk.

Célja:

- Az óvodából az iskolába történő eredményes átmenet biztosítása.

- A két intézmény egymásra épülésének, együtt működésének megvalósítása.
- Lemorzsolódás megelőzése.

Feladatunk:

- Az óvoda- iskola eredményes és hatékony együttműködése, amelyet a kölcsönös nyitottság jellemez.
- A Református általános iskolával, mint társintézményünkkel hatékony szakmai együttműködés kialakítása.
- Szülői értekezlet keretében az iskola vezetésével és a tanító néikkel közösen tájékoztatást adunk az iskola életéről, az ott folyó pedagógiai munkáról.
- Tanító néik látogatása az óvodában, a gyermekek megismerése céljából.
- Az óvónők és óvodás gyerekek látogatása a már 1. osztályos gyermekeknél.
- A gyermek pozitív élmények útján ismerkedjen meg az iskolai életmóddal.
- Közös programok szervezése, lebonyolítása.

4.4.7 Óvoda - Közművelődési intézmények

Az óvodánk szoros kapcsolatot tart fent a Zrínyi Ilona Városi Könyvtárral és a Művelődési Házzal. Fontos, hogy a gyermekek fokozatosan és folyamatosan ismerkedjenek a művészetekkel, könyvtárral, a könyvekkel. Az általuk szervezett rendezvényeken részt veszünk. Célunk, hogy a kultúrát szerető, színházat kedvelő és múzeumot látogató felnőttekké váljanak.

Az együttműködés formái:

- Mesemondó versenyek.
- Mese foglalkozásokon való részvétel.
- Színházi előadásokon való részvétel.
- Kiállítások látogatása.

4.4.8 Óvoda - Egészségügyi intézmények

A hatályos rendelkezéseknek megfelelően, a gyermekek egészséges fejlődése érdekében kapcsolatot tartunk:

- a védőnői szolgálattal
- az óvoda gyermekorvosával
- munka alkalmassági szűrésre szerződött orvossal

4.4.9 Óvoda - Pedagógiai Szakszolgálat:

Szoros, nyílt, őszinte kapcsolat kiépítésére, ápolására és együttműködésre törekszünk a helyi Pedagógiai Szakszolgálattal. Az intézmény az Alapító Okiratban foglaltak szerint végzi sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, melynek feltétele rendszeres kapcsolattartás a helyi és a megyei Pedagógiai Szakszolgálattal.

A helyi szakszolgálat tevékenységei, kapcsolattartás kérdéskörei:

- Iskolaérettségi, pedagógiai és pszichológiai vizsgálatok
- Szülői tanácsadás
- Szakmai, módszertani tanácsadás

- Pedagógiai, gyógypedagógiai fejlesztés
- Logopédiai fejlesztés
- Mozgásfejlesztés

4.4.10 Óvoda – Zemplén Televízió

Rendezvényeinkre rendszeresen meghívjuk őket.

Az általuk készített felvételeket hírműsorukban leadhatják, ezáltal is népszerűsítjük óvodánkat.

4.4.11 Óvoda - Szakmai Szolgáltatók

A pedagógus továbbképzések, konferenciák alkalmain lehetőség szerint részt veszünk.

Szolgáltatók:

- Református Pedagógiai Intézet
- Oktatási Hivatal
- Miskolci Pedagógiai Oktatási Központ

Kapcsolattartás formái:

Telefonon, e-mailen történik.

4.4.12 Óvoda - Család-és Gyermekjóléti Szolgálat

Az óvoda vezetője és a gyermekvédelmi felelős kapcsolatot tart a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársával.

Kapcsolattartás formája:

- Év eleji és tanév végi értekezlet a város köznevelési intézményeinek gyermekvédelmi felelősei és óvodavezetőinek bevonásával.
- Féléves és év végi beszámoló az óvoda gyermekvédelmi munkájáról.
- Szükség esetén telefonon, e-mailen, levélben, személyes formában történő megkeresés, egyeztetés gyermekvédelmi probléma, segítségkérés, egyeztetés, eset bejelentés által.

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

5.1 Játék

"Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi, csak játszik. De mi már tudjuk mire megy a játék. Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle."

/Varga Domokos/

- A játék az óvodás gyermekek alapvető, legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége. A gyermekek napi tevékenységének nagy részét a játék tölti ki. Semmi mással nem helyettesíthető, nem pótolható, szabadon és önként vállalt, a cselekvés örömeért végzett tevékenység. Az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játékban eljátszhatja a külvilágból és saját kis belső világából érkező benyomásait, félelmeit, szorongásait, újra élheti az őt érő élményeket. Segít élményeik feldolgozásában, érzéseik elfogadásában.

Kipróbálhatja, gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, a szeretetteljes gondoskodást, a megértést, az igazságosságot, alkalmazkodást, rendet, az átélt pozitív vagy negatív élményeket. A társas szabályok gyakorlásának színtere. Alkalmas az agresszió keltette

feszültségoldásra, a negatív élmények feldolgozására. Az óvónőtől ez a fajta játék szituáció kellő tapintatot, megértést igényel. Óvónői mintaadással, közös játékkal megoldási módokat mutathat bizonyos élethelyzetekben való viselkedéshez. Segíti a gyermekeket önmaga és a világ megismerésében.

- A játék során fejlődnek társas kapcsolataik, kitartásuk, döntési képességük, kudarcűrő képességük, konfliktusmegoldó képességük, munkához való viszonyuk, gondolkodásuk, figyelmük, képzeletük, észlelésük, érzékelésük, kreativitásuk, ügyességük, mozgás koordinációjuk, verbális képességeik.

- A bibliai történetek megismerése során gyakran azonosulnak a szereplőkkel és átéliük újra a „szeretet győzelmét”. A játék a játékos tevékenykedés fontos eszköz a keresztény nevelés elősegítésében.

Az óvodáskorú gyermek játékanak legfontosabb tulajdonságai:

- belső indíttatás, szükséglet
- örömforrás
- utánpótlás
- spontán, szabad
- játéktudat
- aktivitás
- kiváltója: az adott helyzet, eszköz, szerep, élmény

A játék szempontjából fontosabb szabályok:

- Egyéb játékanak tiszteletben tartása.
- A játékot kérjük el egymástól és várják meg türelmesen amíg megkapják (önfegyelem, türelem).
- Egyéb és a játékeszközök óvása. Megtanítjuk/rögzítjük az eszközök helyes használatát, óvását. Kérjük, ha a földre esik, vegyék fel és amire már nincs szükségük tegyék a helyére.
- Vállaljon felelősséget a tetteiért, tudatosuljon bennük, hogy mindannyian hibázhatunk.
- Játék befejeztével a játékok elrakása, a következő tevékenységhez szükséges rend megteremtése.

Cél:

A játéktevékenység alkalmával

- a gyermekek megismerése, sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése.
- szocializációjának elősegítése önmaga, társai és a környező valóság játékban történő megismerése által.
- kíváncsiságának, aktivitásának kielégítése, hogy közben egyre magasabb szinten próbálják ki önmagukat, ötletgazdagságukat, türelmüket, társakhoz és szabályokhoz igazodó viszonyulásukat, kitartásukat az akadályok leküzdésében.
- érzelmi, akarati tulajdonságainak alakítása.
- jussanak sikerélményhez, a felfedezés öröméhez.
- legyenek egymással türelmesek, segítőkészek, nyitottak, befogadóak.

- alakuljon ki az együtt játszás, együttműködés igénye.
- a többfajta játékhoz megfelelő hely, eszköz és idő biztosítása a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
- a keresztény szellemiség, a keresztény értékek átadása.

Feladatok:

- A szabad játék túlsúlyának és folyamatosságának érvényesüléséhez szükséges feltételek biztosítása. (idő, eszköz, hely, légkör)
- A gyermekek játékban történő önkifejezésének elősegítése.
- A gyermekek szabad képzettársításának, problémahelyzetek önálló megoldásának támogatása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Nyugodt, barátságos, vidám légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése, amelyben óvodásaink felszabadultan, kreatívan alkothatnak, biztonságban érezhetik magukat és játékigényüknek megfelelően szabadon választhatnak és dönthetnek.
- Fontosnak tartjuk, hogy mint örömforrás segítse a gyermekek pszichikus fejlődését, kreativitását, akarati életének, társas kapcsolatainak, kommunikációjának, mozgáskultúrájának fejlődését.
- A napirenden belül hosszantartó, zavartalan idő és esztétikus eszközök és környezet biztosítása a játék számára.
- A játéktémákat és azok tartalmát, a csoport összetételét és életkori arányait figyelembe véve alakítja ki a teremben az állandó és ideiglenes játszóhelyeket.
- A játékhoz szükséges, a gyermekek életkorának megfelelő eszközök folyamatos biztosítása.
- A játékkedv fokozása, a játék témájának és tartalmának bővítése, a tartalom mélyítése érdekében sokoldalú élmény és tapasztalatszerzési lehetőségeket szervez.
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű, változatos játék kialakulásához.
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek biztosítása a szocializáció fejlesztése érdekében.
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása. Biztosítsa a szabad játék lehetőségét, erősítse önálló döntéshozatalukat.
- Az óvodapedagógusok személyes példája, hiteles, őszinte viselkedése legyen minta, ösztönző hatású a kisgyermek játéktevékenységére.
- Közvetve vezeti a csoport szabad játékát, szükség estén bekapcsolódik a játékba, inspirációt ad szavakkal, kérdéseivel, egy-egy felkínált tárggyal. Tapintatos szemlélője a játéknak. Akkor avatkozik be, ha pozitív fordulatot kell adni egy nem kívánatos viselkedési formának, vagy zavarják egymást, testi épségüket veszélyeztetik, ha a konfliktusokat a játszócsoport nem képes önállóan megoldani.
- Gyermeki igény szerint játszik a gyermekekkel. Az együtt játszás, cselekvés legyen motiváló hatású, minta értékű. Tartalma -lehetőség szerint – egészüljön ki állandó kommunikációval, mondókázással, énekléssel stb. egyéni érzelmi állapotuktól, képességeiktől és vágyaiktól függően.
- Szükség esetén segítséget és mintát nyújt, példát mutat.

- Szabályjátékokat, ha szükséges irányítja.
- A társas kapcsolatok fejlesztése /szeretet, barátság, empátia, tolerancia, szerepvállalás/
- A gyermekek számára érzelmi biztonság megteremtése.
- Ismerje és segítse elő a gyermekek élményforrásainak alakulását.
- Biztosítson lehetőséget, hogy tudatos és spontán szerzett tapasztalataikat egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően dolgozthassák fel.
- Átgondoltan, tudatosan tervezi és valósítja meg a játék eszközeivel a tanulási nehézséggel küzdő gyermekek differenciált fejlesztését és a tehetség gondozást.
- A játék folyamán is keresztény értékeket közvetít.

Az óvodai játéktevékenység tartalma:

- gyakorló játék
- konstruáló játék
- szabályjáték
- bábozás, dramatizálás
- barkácsolás
- mozgásos játékok

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

Képesek:

- elfogadni, tiszteletben tartani játszótársaik elgondolásait, képesek a társakkal való együtt játszásra, kompromisszum készek.
- együttműködni, szabályokat felállítani, megállapodást kötni és azokhoz, valamint egymáshoz alkalmazkodni.
- önfeledt, elmélyült, kitartó játéktevékenységre a maguk által alakított játékorientált környezetben.
- alkalmazkodnak a játék szabályaihoz.
- vigyázni a játékeszközökre.
- egyéni elképzeléseik, ötleteik megvalósítására.
- a szerepvállalásra.
- egyszerű építmények, modellek, szerkezetek reprodukálására.
- alkotó fantáziájukkal új dolgok alkotására.
- a kialakított szabályokat betartására, Koruknak megfelelő szabálytudattal rendelkeznek, önállóan is kitalálnak szabályokat.
- a problémahelyzeteket megfelelően kezelésére, újszerű megoldásra törekcsenek, a kialakult konfliktusok megoldására ismernek megoldási módokat.

5.2 Verselés, mesélés

„A mese az az ábécéskönyv, amelyből a gyermek megtanul saját lelkében olvasni”

/Bruno Bettelheim/

A mese képes olyan „varázseszközként” működni, mely észrevétlenül fejleszti fantáziájukat, értelmi, érzelmi, morális, szociális képességeiket, miközben örömet okoz, élményt szerez. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának

elmaradhatatlan eleme. Az óvodában a népi, a klasszikus, a kortárs irodalmi műveknek és egyházi óvodaként, a bibliai történeteknek, rövid imádságoknak egyaránt helye van.

Mese-vers

A gyermekek figyelmét olyan mesék, történetek kötik le a legjobban, amelyek szórakoztatják és felkeltik a kíváncsiságukat. Akkor gazdagítja, ha mozgásba hozza képzeletüket, ha eligazítja érzelmeikben, ha megbékíti félelmeikkel. Segítséget nyújt önmaguk és a világ megismerésére, örömforrás számukra. A mesék segítségével alakíthatjuk szemléletmódjukat, világképüket. A magyar gyermekköltészet, a népi hagyományok jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

Az érzelmi biztonság megadásának és az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek, a mesék a maguk sajátos szóhasználatával, stílusával. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki - érzelmi élményeket adnak. A mondókák, mesék, történetek, mondák a nyelvi kultúra, a néphagyomány ápolásán, az ismeretátadáson túl népi sajátosságunk megőrzésével nevelnek.

Dramatizálás, bábozás

A bábjáték sokoldalú, komplex hatása miatt alkalmas módszer a gyermeki személyiség fejlesztésére. Segít a kapcsolatok kialakításában, fejleszti a gyermekek beszédképességét. A bábozás és a dramatizálás az anyanyelvi nevelésnek és a játéknak is szerves része, melyen keresztül tükröződnek a gyermekek irodalmi élményei. Ezen élményüket a gyerekek kiegészíthetik kreativitásukkal, fantáziájukkal. A gyermekek kifejezhetik, átélhetik, eljátszhatják saját érzéseiket, élményeiket, ezáltal fejlődik a személyiségük. A bibliai történeteket így módon is igyekszünk a gyerekekhez közel vinni, megértetni. A bábjáték színes világa örömeztet, vidámságot kelt a gyermeki lélekben, s ez a beszédét is színesebbé teszi.

Célja:

- Az irodalom iránt érdeklődő, a kulturális értékekre fogékony, a későbbiekben szívesen olvasó, színházat látogató személyiség megalapozása.
- A gyermekek érzelmi, értelmi és etikai fejlődésének segítése.
- Anyanyelvi képességeinek fejlesztése az irodalom eszközével.
- Önálló szöveg és mesemondás képességének kialakítása.
- A bábozás, a dramatikus játékok pozitív személyiségfejlesztő hatásával a társas viszonyok kedvező alakítása.
- Kommunikációs készség fejlesztése.
- Szókincsbővítés.
- Metakommunikációs ismeretek gazdagítása. Egyre többen próbálkozzanak a kedvenc meséjük elmondásával.

Az óvodapedagógus feladata:

- Keltse fel és mélyítse el a gyermekek irodalom iránti érdeklődését.
- Alapozza meg az irodalomhoz, a könyvhöz fűződő érzelmi kapcsolatukat.
- Fejlessze a gyermekek értelmi képességeit, emlékezetüket, képzeletüket.

- Fejlessze a gyerekek beszédét, kifejezőképességét, helyes, szép kiejtését, a helyes hangsúlyozást, beszédtempót.
- Fejlessze a gyerekek erkölcsi érzelmeit, magatartását, esztétikai fogékonyságát.
- Mesehallgatáshoz szükséges bensőséges hangulat megteremtése, a megfelelő hely és idő biztosítása minden nap.
- A gyermeknek adjon lehetőséget önálló szöveg- és mesemondásra, mozgással, ábrázolással történő kombinálásra – amely az önkifejezés egyik módja.
- Ösztönözze a gyerekeket közös történetek kitalálására, illetve önálló szöveg- és mesemondásra.
- Biztosítsa gyermeknek a nap során a bábozáshoz, a dramatizáláshoz, a megfelelő esztétikus eszközöket a mesesarokban.
- Biztosítson lehetőséget mesekönyv, képeskönyv lapozgatására, nézegetésére.
- Megfelelő irodalmi anyag /mese, vers, mondóka, bibliai történetek/ kiválasztása.
- A mesék, mondókák pontos, szöveghű ismerete, élményszerű előadása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyerekek szeretik a verseket, meséket, maguk is szívesen mesélnek, verselnek a nap bármely időszakában.
- Képesek végighallgatni türelmesen a mesét, várják, a mesehallgatást.
- Kialakult a beszédfigyelésük.
- A játékok során önállóan kezdeményeznek bábázást, dramatizálást kedvenc meséikkel, verseikkel, fejlődve ez által önkifejező és együttműködési készségük.
- A negatív szerepek eljátszására is vállalkozzanak.
- A szerepeken, eszközökön megegyeznek.
- Szívesen nézegetnek, lapozgatnak könyveket.
- Vigyáznak a bábok, könyvek épségére.
- Képesek rövidebb, hosszabb mesék önálló elmondására.
- Képesek erkölcsi ítéletek megfogalmazására.
- Használják a mesei szófordulatokat.
- Képesek a bábozáshoz, dramatizáláshoz szükséges bábokat, eszközöket kiválasztani, azok elkészítésében részt venni.
- Képesek az irodalmi élmény segítségével helyzetek felfogására, átélésére.
- Azonosulni tudnak mások pozitív tetteivel, elutasítják a rosszat.
- Ismernek evangéliumi verseket, történeteket, meg tudják különböztetni a bibliai történeteket a meséktől.
- Képesek magukat önállóan, összefüggően kifejezni.
- Tudnak mesét, történetet kitalálni, elkezdett történetet befejezni.

5.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„A zenei nevelés célja a zenei képességek fejlesztésén túl a zenét értő és szerető, egészséges lelkű, kulturált, boldog emberré nevelés. Eszköze a zene, az énekszó”

/Kodály Zoltán/

Az óvodában folyó zenei nevelés elősegíti a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését. A zene, az éneklés, az énekes játékok, a tánc örömforrás számukra. Feszültség oldó és megnyugtató

hatású. A rendszeres zenei tevékenységek alkalmával felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás a közös tevékenység örömét. Fogékonyá teszi a szép befogadására, formálja zenei ízlését. Az énekes népi játékok fontos eszközei a zenei képességek (egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) fejlődésének, zenei kreativitásuk alakulásának.

A tevékenység tartalma:

- a környezet hangjainak megfigyelése,
- ölbéli játékok,
- népi gyermekdalok,
- éneklés, énekes játékok,
- zenélés, hangszerhasználat,
- zenehallgatás,
- zenéhez, ritmushoz kapcsolódó mozgás.

Zenei nevelés anyaga:

- Magyar népi énekes- mozgásos játékok, néptánc, népi mondókák
- Magyar népdalok, népszokások, néphagyományok, jeles napok, ünnepek dalai, játécai, mondókái.
- Más népek dalai, gyermekeknek írt műdalok, kortárs zenei művek.
- Zenehallgatás: vokális és hangszeres zene, klasszikus, kortárs, nemzetiségek zenei művei, egyházi zene.
- Ritmushangszerek megismerése, megszerettetése, használata.
- Hangszerkészítés
- Egyházi, vallásos énekek

A zenei nevelés szervezési formái:

- Óvónő által kezdeményezett
- Gyermekek spontán szerveződésével.

Az óvodai zenei nevelés feladatai:

- A gyermek zenei anyanyelvének, zenei érdeklődésének, zenei ízlésének, zenéhez kapcsolódó mozgások megalapozása, formálása.
- Esztétikai fogékonyságuk formálása.
- A gyermekek gátlásainak feloldásának elősegítése, közösségi érzésük és magatartásuk alakítása.
- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése.
- Hangszerek, annak használatának bemutatása, hangszerek használata a zenei nevelés során.
- Zenei emlékezetük, képzeletük fejlesztése.
- Hallási (auditív) észlelés fejlesztése.
- Járásuk, mozgásuk, testtartásuk esztétikus formálása.
- Az éneklés közbeni helyes légzéstechnika kialakulásának elősegítése.

Az óvodapedagógus feladata:

- Az éneklés, zenehallgatás, zenélés, énekes játékok megszerettetése.
- Életkori sajátosságoknak megfelelő zenei anyag választása.
- Ünnepekhez, hagyományokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó, szokások, dalok, zenék megismertetése, ápolása.
- A magyar gyermekdalok, énekes játékok alkossák az óvodai dalanyag legnagyobb részét, de ismerkedjenek más népek dalaival, zenéjével.
- Zenei képességek, ritmusérzék, éneklési készség, zenei hallás, szabad improvizáció, mozgás, zenei ízlés, zenei kreativitás fejlesztése.
- Éneklési készség fejlesztése.
- A környezet hangjainak megfigyeltetése.
- Megfelelő hely, meghitt légkör megteremtése.
- Eszközök, kellékek, hangszerek biztosítása, motivációhoz, gyakorláshoz.
- A felnőtt minta spontán utánzásával válják mindennapi tevékenységgé az éneklés, zenélés.
- Vegyük figyelembe a gyermek fejlettségét, nemzetiségi hovatartozását, ehhez mérten differenciáltan határozzuk meg a zenei fejlesztési feladatokat, pozitív megerősítéssel segítsük őket.
- Alapozza meg a zenei anyanyelv kialakulását.
- Használjon zenepedagógiai módszereket, különös tekintettel a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTM, HH, HHH, migráns) gyermekek fejlesztésében

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek szívesen és bátran énekel, játszik énekes játékokat, gátlások nélkül dalol.
- Megkülönböztet a zenei fogalom párokat.
- Dallammotívum alapján felismer a dalokat, megkülönböztet zenei hangokat más zörej hangoktól.
- Érti és tudja érzékeltetni az egyenletes lüktetést és a dalok, mondókák ritmusát.
- Ismer néhány hangszert és képes a ritmushangszerek alkalmazására.
- Törekszik a tiszta éneklésre, képes hat hangterjedelmű egyszerű dalok előadására.
- Tud egyszerű táncleépéseket, ismer néhány térforma alakítási lehetőséget.
- Szívesen hallgat zenét.
- Érti a zene – mozgás – az anyanyelv lehetőségeit, felszabadultan énekel, részt vesz körjátékban, örömmel használja az egyszerű hangszereket.

5.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

„A művészi alkotás egyik titka éppen az, hogy keletkezésének mechanizmusa mások számára hozzáférhetetlen, mivelhogy meghitt módon kötődik az alkotó személyiségéhez.”

/Bodor Ádám/

Az ábrázoló tevékenység az önkifejezés egyik fontos eszköze. Az ábrázoló tevékenység célja a vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, a vizuális gondolkodás pontosabbá, könnyebbé tétele, az intellektuális látás kialakulása. Eleinte még nincs célirányos rajzolás, csak firkálgatás, ekkor a

tevékenységnek pusztán funkciója van, és nem célja. Maga a tevékenység öröme a fontos, nem a mű, nem az eredmény. A vizuális tevékenység során a gyermek a látható világot és az elképzelt eseményeket értelmezi és dolgozza fel. Alkotásai közben formálódik fantáziája, a szépre való nyitottsága és esztétikai érzéke, ízlése, kézügyessége, finommotorikája stb.

A tevékenységek témáihoz, megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok, azok változásai, a természet szépségei, a gyermek által megérthető világ tárgyai, események, az ünnepek, a mesék, bibliai történetek, melyek érzelmileg is közel állnak a gyermekekhez és megmozgatják a fantáziájukat. Ahhoz, hogy kibontakozhasson a gyermekek alkotókedve, hagynunk kell önállóan alkotni. Sikerélményeik következtében felébred az ábrázolás iránti vágyuk, önbizalmuk.

A vizuális nevelés széles lehetőségeit biztosítjuk: rajzolás, festés, tépés, vágás, ragasztás, barkácsolás, plasztikai munkák, kézimunka, népi kismesterségek.

Célja:

- A gyermekek élmény - és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése.
- A gyermekek tér, forma, szín képzetének gazdagítása.
- Esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.
- Kézügyességük, fantáziájuk, finommotorikájuk, szem-kéz koordinációjuk fejlesztése.
- Alkotási vágyuk kielégítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítsa a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit. /hely, idő, nyugodt légkör, eszközök/
- A gyermekek számára megszokott és elérhető helyen a csoportszoba egyik polcán tárolja a tevékenykedésekhez szükséges eszközöket, amivel a gyermekek fantáziájuknak megfelelően dolgozhatnak, alkothatnak a szabad játék időszakában.
- A gyermekeknél megjelenő szándékos képalakító tevékenységet segítse élményeikhez kapcsolható témajavaslatokkal, s ezekhez legkifejezőbb legmutatósabb technika kapcsolásával.
- Élményszerzések, tudatos megfigyelések tárgyi környezetben.
- Fonalak, textilek, termékek biztosítása, amelyekből képesek alkotásokat, képeket létrehozni.
- Anyagokkal, eszközökkel, a technikai kivitelezéssel való ismerkedés.
- Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és az esztétikum szem előtt tartására törekedjen. A tevékenységekhez használt eszközök helyes használatának megtanítása.
- Olyan lehetőségeket teremtsen, ahol a gyerekek szívesen beszélnek alkotásukról, s örülnek a létrehozott produktumnak.
- Az ötlettől a megvalósításig bátorítsa, dicsérje, ösztönözze a gyermekeket.
- Egyéni fejlettséget és képességet figyelembe véve segítse a képi-plasztikai kifejezőkészség fejlődését.
- A gyermekek elkészült munkáinak elhelyezése az öltözőben/szülői váróban, hogy a gyerekeken kívül a szülők is megcsodálhassák az elkészített műveket.
- A nagycsoportosokban alakítsa ki az ajándékkészítés igényét. Biztassa őket az ajándék elkészítésére a meglepetés, öröm szerzésre.

- Az óvónő segítse a gyermekeket abban, hogy az építés során nagyobb méretű elemekből, térben állítsanak össze különböző szükséges tereket.
- -Múzeum, kiállítás látogatása, műalkotásokkal való találkozás.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Örömmel, saját kezdeményezésükre ábrázolnak, képalkotásban kifejezik gondolataikat. Szívesen beszélnek alkotásaikról.
- Élményeiket elképzelés után hangulatot is kifejezve, jellegzetes színekkel, formákkal, mozgással ábrázolnak.
- Tudnak egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani.
- Önállóan és csoportosan is készítenek játékot, kelléket, ajándékot.
- Ábrázolásuk változatos színhasználatot és tagoltságot mutatnak.
- Emlékezet utáni témákban tudnak különféle technikával képet alkotni, technikát önállóan a rendelkezésre álló anyagból kiválasztani.
- Helyesen fogják és használják az eszközöket (ceruzát, ecsetet, ollót, ragasztót).
- Alkotás közben ügyelnek környezetük és ruházatuk, valamint munkájuk tisztaságára.
- Szívesen díszítik környezetüket, képesek rácsodálkozni a szépre, esztétikus látványra, képesek esztétikai véleményt alkotni.
- Jelenjen meg rajzaikban az emberábrázolás, a környezet, a tárgyak, a cselekvések - saját elképzelés alapján.
- Az építés során próbálkoznak a tér variálásával, az építés részletezésével. Használjanak ehhez pl. nagyobb méretű dobozokat, takarókat, térelválasztó elemeket, berendezési tárgyakat.
- Építésben társaikkal működjenek együtt.

5.5 Mozgás

Mivel a gyerek nem csak a szemével, hanem a kezével és a testével is tanulja a látást, megismerést, sok tapasztalatra, mozgásra van szüksége, használnia kell a kezét például labdázással, gyurmázással, rajzolással. A lényeg, hogy megtanulja az irányokat, lépéseket, fejlődjön a gondolkodása.

/Gyarmathy Éva/

A mozgás sokoldalú tevékenység, amelynek feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi. A testnevelési foglalkozásokon túl jelen van a szabad játékban, a környezeti és esztétikai nevelés, valamint a gondozási és önkiszolgáló tevékenységekben is.

A testnevelés és a mozgás nemcsak a testi fejlődés, az erőnlét és a mozgásos teljesítmények továbbfejlesztésének az eszközei, hanem célszerű és tudatos pedagógiai munkával a sokoldalú személyiségformálás és az egészséges életmód megalapozásának eszköze is. Az egészséges kisgyermek szinte szüntelenül mozgásban van. Életkoruk, egyéni fejlettségük szerint valamennyien természetes mozgásokat végeznek.

Célja:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése és mozgástapasztalataik bővítése.

- A harmonikus, összerendezett mozgás, mozgáskoordináció fejlődésének elősegítése, a mozgáskultúra fejlesztése.
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése, megszilárdítása.
- A jártasságok, elért mozgáskészség megszilárdítása és a rendszeres testmozgás szokásának kialakítása.
- Önértékelés és az önbizalom növelése.
- A nagy és finom mozgások és fizikai állóképesség, erőnlét fejlesztése.
- Egyensúlyérzék fejlesztése, szem-kéz koordináció, szem-láb koordináció, ritmikus tevékenységgel a ritmusfejlesztés.
- Testséma fejlesztése, testrészek ismerete, a test koordinációjának alakítása, a testfogalom, testkép kialakítása, a kezesség erősítése.
- Kondicionális képességek (erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség fejlesztése.
- A légző és keringési rendszer teljesítőképességének a csont és az izomrendszer teherbíró képességének fejlesztése.
- Helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása.
- Pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető viselkedés, együttműködés, egészséges versenyszellem kialakulásának segítése.
- Egészséges életmód alakítása.
- Mozgáskedv elősegítése, fenntartása.
- Szabad levegőn tartózkodás – időjárástól függően – minden nap.
- Baleset megelőzés

A mozgásfejlesztés szervezési formái:

- kötetlen formában biztosított szabad, spontán tevékenysége.
- konkrét fejlesztést szolgáló szervezett mozgás /mindennapos testnevelés, testnevelés foglalkozás./.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítson spontán mozgás lehetőségeket kihasználva a gyermekek mozgásszeretetét és az életkorából adódó mozgáskedvét.
- A testnevelés foglalkozást és mindennapos testnevelést tervszerűen felépítve, eszközökkel vagy a nélkül lehetőség szerint a szabadban tartsa, kihasználva az udvar és a fedett terasz adta lehetőségeket.
- Rendszeres mozgás biztosításával, a megfelelő mozgás feltételek megteremtésével segítse elő a gyermekek biológiai fejlődését, erőnlétét, fizikai állóképességének növekedését, ellenálló és alkalmazkodóképességét.
- A fejlesztésre szánt anyagot, játékos formában építse be a fejlesztő foglalkozásokba és a szabad tevékenységekbe.
- Motiválja a gyermekeket a feladatok bemutatásával, személyes hozzáállásával.
- Minden izomcsoportot mozgasson meg, váltogassa egymást a könnyebb és a nehezebb gyakorlatok.
- Biztosítsa a játékosságot a mozgástevékenység során.

- A szülők tájékoztatása a mozgáshoz szükséges megfelelő öltözék és cipő fontosságáról, szükségességéről.
- Rossz idő esetén sétával, a betonos udvaron történő játékkal ill. szellőztetéssel biztosítsa a friss levegőt a gyerekek számára.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.
- Szívesen és kitartóan vesz részt a mozgásos tevékenységekben.
- Mozgása összerendezett, harmonikus, megfelelő ritmusú.
- Futás közben jelre irányt tud változtatni, személyeket, tárgyakat megkerül, feladatot képes végrehajtani.
- A kudarcot elviseli, képes az újrakezdesre, a kitartó gyakorlásra.
- Tud váltott lábbal lépcsőzni.
- A gyakorlatokat pontosabban és kitartóbban végzi.
- Képes labdát pattogtatni, labdával, babzsákkal stb. egyszerűbb feladatokat elvégezni.
- Képes gurulóátfordulást végezni előre, gurulni a test hossz tengelye körül.
- Képes tárgyakat átugrani, padról páros lábbal leugrani.
- Képes függeszkedés során magukat megtartani.
- Képes páros lábon ugrálni, egy lábon egyensúlyozni.
- Behunyt szemmel is képes bizonyos mozgásformák elvégzésére.
- Érti az egyszerű szakkifejezéseket, vezényszavakat, szóbeli utasításokat.
- Ismerik testrészeiket, annak alapvető funkcióját
- Tudnak egyedül hintázni, kerékpározni.

5.6 Külső világ tevékeny megismerése

A környezet, a természet iránti felelősség mindig jelen volt az emberiség életében, azonban a szemléletmód történelmi koronként változott. Fontos, hogy már kisgyermek korban is legyenek ismereteik a természetről, személyes környezetükről. Lényeges, hogy ez az ismeretszerzés élményszerű tapasztalatszerzésen alapuljon, hiszen, a környezetet úgy lehet igazán megismerni, ha látják, hallják, érzékelik. A környezeti nevelése az egész nap folyamán jelen van, beépül az óvodai élet minden mozzanatába, valamennyi sokszínű tevékenységébe, aminek az alapja a játék. A gyermek tevékenységei során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-társadalmi-tárgyi környezetéről, formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A felfedezése során élményekkel gazdagodik, mely által pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz. Megtanulja azok ápolását, gondozását, védelmét, az értékek megőrzését. A környezettel való ismerkedés során olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jut, melyet más tevékenységeiben is alkalmaz.

Nem az ismeretek halmozása a cél, hanem annak a megismerő- megfigyelő képességnek a kialakítása, amellyel később képessé válnak önálló eligazodásra, a természet szeretetére, óvására, védelmére.

A környezeti nevelés fontosságát, személyiségformáló, szokásalakító erejét, egyre többen valljuk. A környezeti nevelés folyamatában szerzik meg a gyerekek azokat a tapasztalatokat,

amelyek később ismeretté, ismeretrendszeré, majd egész életre szóló tudássá válnak. A személyiség egészére igyekszik hatással lenni, így a tudatra ismeretekkel, az érzelmekre élményekkel és az akaratra célratörő tevékenységekkel. A mindennapokban fontos szerepet kap a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

A környezeti nevelés célja:

- A gyermekek szerezzenek tapasztalatokat megismerési funkciók (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás) által az őket körülvevő szűkebb és tágabb környezetről.
- A természeti és társadalmi környezethez való pozitív viszony kialakítása.
- A természet szépségeinek megláttatása, tapasztalataik során csodálkozzanak rá a teremtett világ szépségeire.
- A szűkebb és tágabb (település, város) környezetük hagyományainak megismertetése, tiszteletben tartása.
- A néphagyományok, jeles napok megismertetése a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően, és tiszteletre nevelése.
- A természet szeretetének, és a környezettudatos magatartás megalapozása.
- A környezetvédelem jelentőségének és lehetőségeinek megismertetése.
- Gyermekekben felelős magatartás kialakítása a fenntarthatóság érdekében.
- Környezeti és környezetvédelmi ismeretek átadása.
- Környezet védelmével kapcsolatos szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása.
- Növény és állatgondozás megalapozása.
- Olyan képességek és készségek tudatos fejlesztése, amelyek elősegítik a természetes és az ember által kialakított környezettel való harmonikus kapcsolat megteremtését.
- A környezeti problémák iránti érzékenység, a helyes értékrend, a természet-, és a környezetbarát magatartás alapjainak megteremtése.
- A gyermek közvetlen környezetében lévő világ – természeti és társadalmi környezet - értékeinek megismertetése, megszerettetése, tiszteletére nevelés.
- A természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- Az élő és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseinek megláttatása.
- Ismerje meg a szülőföld, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások és közösséghez tartozás élményét.
- A környezettudatos szemlélet és életvitel kialakítása.
- Ismerkedjenek a szelektív hulladékgyűjtéssel, annak fontosságával, az újra hasznosítással.
- Folyamatosan vegyenek részt az udvar és az óvoda környékének tisztántartásában, különös figyelmet szentelve ennek a takarítási világnapon.
- Tisztelet és szeretet az élőlények (növények, állatok) iránt.
- Készségek, jártasságok, pozitív attitűdök kialakítása.
- A környezet megismerése során jussanak matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába, amely során felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbéli, téri viszonyokat, alakulási képességük, fejlődik tér-, sík-, és mennyiségsszemléletük
- Ismerjenek meg ezzel kapcsolatos verseket, mondókákat, meséket, dalokat.

- Az élmények feldolgozásánál az egyes nevelési területeken belül, használjunk ki minden lehetőséget az ismeretszerzésre, egyéni fejlesztésre.
- A keresztény értékeken keresztül a környezettudatos megartatás, környezetért felelős életvitel megalapozása.

Kirándulások, séták szervezésének célja:

- Természet- és környezetorientált magartatás, környezetbarát szokások életkori megalapozása.
- Környezetünk tisztaságának, egészségesebb környezet kialakításának elősegítése.
- Helyi és távolabbi környezetünk természeti és társadalmi értékeinek felfedeztetése.
- Gazdag, élményt nyújtó megismerő, felfedező, fejlesztő tevékenység játék, mozgás a szabadban, természetben.
- Folyamatos és alkalmi megfigyelések biztosítása, motivációjuk elősegítése és fenntartása mellyel elérjük, hogy a gyerekek maguk fedezzék fel környezetük rejtelmeit, ez által fokozva kíváncsiságukat.

Az óvodapedagógus feladata:

- Gondoskodjon arról, hogy óvodába érkező gyerekeket fogadja harmonikus, szép környezet /természetes anyagok, élő növények/, amely kedvező érzelmi hatást gyakorol a gyermekekre.
- Szocializáció szempontjából, különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása.
- Tegye lehetővé a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését.
- Olyan sokoldalúan ismertesse meg a gyerekeket a növényekkel, állatokkal, hogy érzelmi és értelmi alapon is eljussanak annak belátásához, hogy az élőlényeket óvni, védeni, gondozni kell.
- Vonja be a gyermekeket az óvoda és környéke állatainak, növényeinek megfigyelésébe, gondozásába. Magaságyás, virágos kert gondozása, állatok etetése.
- Biztosítson alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat és ismeret szerzésére.
- A környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak kialakítása.
- Az ismereteket, tapasztalatokat, értékek tiszteletét adja át a jövőt képviselő nemzedéknek.
- Segítse elő a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban, és a környezet alakításában.
- Gyakoroltassa az elemi közlekedési szabályokat, ismertesse meg közlekedési eszközökkel.
- Adjon lehetőséget a rácsodálkozás, a felfedezés örömeinek átélésére, a természetben, a társadalmi környezetben történő közvetlen tapasztalatszerzésre.
- Törekedjen a komplexitásra a környezeti nevelés mindennapi tevékenységébe való beépítésére.
- Legyen képes ok-okozati összefüggések megérttetésére, megoldási lehetőségek felajánlására.

- Környezettudatos magatartásformálás megalapozása.

A tevékenységek tervezésének a természeti környezet változásai, az ünnepek és a természet- és a környezetvédelmi jeles napok körforgása adja az alapot.

A pedagógussal szemben támasztott elvárások:

- Ismerje a környezettel való tudatos, harmonikus együttélés kialakításának lehetőségeit.
- Tudja közvetíteni a környezettudatos életmód értékeit, elvárásait
- Óvodapedagógusi kompetenciájából adódóan legyen érzékeny a környezet problémákra, a fenntarthatóság értékeit tudja hitelesen közvetíteni.
- Legyen képes megértetni ok-okozati összefüggéseket, rávilágítani cselekvések közötti összefüggésekre, a problémák megoldására.
- Ismerje és alkalmazza az óvodás gyermekek környezettudatos gondolkodását és viselkedését segítő módszereket.
- Kísérletek segítségével tárjon fel az ok- okozati összefüggéseket.
- Jeles napok megünneplése.
- Folyamatos pályázatfigyelés, a környezetbarát tárgyi eszközök anyagi fedezetének előteremtéséhez.
- A környezetvédelemmel kapcsolatos kiadványok, cikkek rendszeres olvasása.
- Továbbképzéseken való részvétel környezet nevelés témakörben.
- A természetsarok kialakítása, folyamatos frissítése, válogatása, az évszaknak megfelelő átrendezése a gyermekek bevonásával.
- Kirándulások szervezése.
- Teremtsen lehetőséget arra, hogy szülőföldünk, városunk szűkebb és tágabb környezetét, városunk tárgyi kultúráját, az itt élő emberek népi hagyományait, népszokásait megismerhessék a gyerekek.
- A tervezett tevékenységeket, megfigyeléseket a gyermekek érdeklődésére, természetes kíváncsiságára, cselekvésvágyára építse, elsődleges szempont a játékosság és az élményszerűség legyen.
- A társadalmi és természeti környezet tevékeny megismertetése.
- Környezetvédelemmel kapcsolatos feladatok teendők beépítése a mindennapokba.
- Teremtsen minél több olyan feltételt, amely lehetővé teszi a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzést.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.
- A megfigyelések során teremtsen minél több olyan beszédhelyzetet, amely során a gyermek gondolatait kifejezheti.

Szervezeti keretei:

- frontális
- mikrocsoportos
- egyéni

Zöld napok az óvodánkban:

- Takarítási világnap
- Állatok világnapja

- Ősz búcsúztató
- Télbúcsúztató
- Egészségnap
- Víz világnapja
- Föld világnapja
- Madarak, fák napja
- Tavasz-búcsúztató

Szűkebb és tágabb környezetünk rendkívül gazdag lehetőséget kínál a környezettudatos szemlélet alakításához:

A tevékenység tartalma

- Ismerkedés az óvoda belső helyiségeivel, az udvarral.
- Élő sarok gondozása, virágok locsolása a csoportszobában. (növényápolás)
- Kerti munkák végzése (magaságzás, virágok, gyógynövények gondozása). Kialakított virágos, fűszer és zöldséges ágyásokban, a gyerekek életkoruknak megfelelő munka jellegű tevékenységet folytathatnak, méretüknek megfelelő kerti szerszámokkal.
- Madarak etetése, madarak, etető feltöltésének figyelemmel kísérése.
- Környezet óvására nevelés (szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, újrahasznosítás)
- Séták, kirándulások alkalmával ismerkedünk tágabb környezetünkkel, városunk nevezetességeivel. A Bodrog part, az iskolakert és várkert közelsége számtalan lehetőséget kínál a természet változásainak és természeti jelenségek megfigyelésére, tapasztalatok szerzésére, gyűjtögetésre. Múzeumok, kiállítások, szoborpark látogatása, a társadalmi értékek közvetítésére.
- Lakóhelyünkön működik szelektív hulladékgyűjtés. Óvodánkban is van lehetőség részben a hulladék szelektív gyűjtésére. A nevelési év során több alkalommal elsétálunk a gyerekekkel a városban elhelyezett szelektív hulladékgyűjtőkhöz, ahol az általunk összegyűjtött szemetet /papírt, PED palackot, üveget, fém dobozokat/ szétválogatva elhelyezzük, gyakorolva ezzel is a szelektív hulladékgyűjtést, kiemelve a környezetre gyakorolt pozitív hatását.
- Energiatakarékosságra nevelés. Óvoda épületünk családias, amiben energiatakarékos világítótestek, víztakarékos csaptelepek és wc öblítők vannak felszerelve.
- Az udvarunk játécai újak, amik megfelelnek nem csak a balesetvédelmi előírásoknak, hanem természetes anyagból készültek és esztétikusak is.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Ismerik közvetlen környezetüket, biztonsággal tájékozódnak benne.
- Környezetéről elemi ismeretekkel rendelkezik. Ismeri lakcímét, szülei, testvérei nevét foglalkozásukat. Saját személyes adatait: születési idejét, helyét. Tudják a szülők foglalkozását
- El tudnak igazodni családi kapcsolatokban.
- Meg tudják különböztetni a házi és a vadállatokat, ismernek néhány madarat és rovarot.
- Meg tudja nevezni, meg tudja mutatni testrészeit, ismeri annak alapvető funkcióját.
- Tudja az évszakok jellemzőit, ismeri a napok, hónapok neveit, a napszakok sorrendjét, és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket.

- Ismeri legfontosabb ünnepeket.
- Meg tud nevezni néhány alapvető közlekedési eszközt. Ismeri és betartja környezetének legfontosabb közlekedési szabályait.
- A városban lévő nevezetességek közül korának megfelelően tájékozott.
- Ismeri a színeket.
- Természetes számára a környezettudatos viselkedés. /szelektív hulladékgyűjtés, környezetünk rendben és tisztán tartása, óvása, a vízzel, az energiával való takarékoskodás/.
- Tudja, hogy a teremtett világ szépségeihez saját cselekedeteivel, viselkedésével hozzájárulhat

Külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatszerzés

A természet varázsát ontja bőven. A fűben, a virágban és a kőben...”

/W. Shakespeare/

Az óvodás korú gyermekek, koruknál és fejlettségükönél fogva különböző tudásszinttel rendelkeznek. A környezet megismerésére nevelés során szerzett tapasztalatok matematikai jelentéssel bírnak (formai, mennyiségi stb.). A gyermek tapasztalatszerzései által ismereteket szerez: felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbéli és téri viszonyokat. Alakul ítélőképessége, gondolkodása, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete. Az egyszerűbb gondolkodási folyamatoktól eljut a bonyolultabbakig, óvodáskor végére megjelenik a fogalmi gondolkodás és a szándékos figyelem. A matematikai nevelés minden tevékenységben érvényesíthető.

A matematika témaköre:

- Mennyiségek számlálása. A számfogalom kialakítása (kiscsoportban hármasszámkör, középső csoportban ötös számkör, nagycsoportban tízes számkör).
- Tárgyak, személyek összehasonlítása, felismert tulajdonságok szerint.
- Kiválogatás, általánosítás a kiemelt tulajdonság szerint.
- Szétválogatás-osztályozás meghatározott tulajdonság alapján (a kiválogatással a fogalom meghatározását ismerjük meg; pl. kiválogatás-gyümölcsök, osztályozás-körte, alma)
- Halmazok számlálható tulajdonsága (darabszám)
- Halmazok összehasonlítása, szétválogatása, bontása, sorbarendezése.
- Halmazok képzése, becslése, összemérése (párosítás, több, kevesebb, ugyanannyi).
- Mennyiségek összemérése, mérhető nagysága (egységgel való mérés).
- Számolás (hozzáadás-elvétel)
- Geometriai formákkal való ismerkedés, tapasztalatok szerzése (építéssel, térbeli formákkal)
- Építések, alkotások szabadon és másolással (alaklátás, alakállandóság)
- Tevékenység tükörrel (szimmetria és aszimmetria megfigyelése és gyakorlása)
- Tájékozódás térben, téri irányok gyakorlása
- Tájékozódás síkban egyszerű alakzatokkal
- Sorminta
- Számaponosság
- Rész-egész
- Párosítás
- Kombinatorika

Célunk:

- Logikus gondolkodás fejlesztése (ok-okozati összefüggések megláttatása, relációk, időrendiség-időérzék fejlesztése, sorrendiség, gondolkodási műveletek, matematikai tapasztalatok).
- Olyan matematikai ismeretekhez juttatni gyermekeket - a környezetünkben végzett közvetlen tevékenységek során - mely alapján képessé válnak a matematika nyelvén kommunikálni.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A tervezésben a matematikai tapasztalatokat, ismereteket külön feladatként fogalmazzuk meg, de integráltan jelenik meg a mindennapi helyzetekben és a játékban.
- A tervezéskor minden esetben a gyermek egyéni fejlettségi szintjére alapozzunk, önmagához képest fejlesztjük.
- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, közvetlen megfigyelések által.
- Érzékelés, észlelés differenciálása, pontosabbá tétele.
- Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, ok-okozati összefüggések megláttatása, ítéletek alkotása.
- Egyéni tapasztalatszerzéssel, szabad alkotásokkal a gyermekek verbális képességeinek fejlesztése, szociális képességeik alakítása.
- A gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, érdeklődésének felkeltése, szinten tartása.
- A gyermek egyéni képességeinek figyelembevételével, differenciált fejlesztés biztosítása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

- Kialakul a 10-es számkörben a szám-és mennyiség fogalma
- Szívesen vállalja matematikai problémák megoldását.
- Matematikai jellegű problémáról gondolatait elmondja, rávezetéssel javítja tévedéseit.
- Képes ismert tulajdonságok szerint válogatni, formába rendezni, kiegészíteni.
- Az összehasonlítást szóban is kifejezi.
- Érti és használja a mennyiségekkel kapcsolatos összefüggéseket.
- Össze tud mérni halmazt párosítással, különböző színek, formák, nagyságok esetén is.
- Létre tud hozni többet, kevesebbet, ugyanannyit.
- Képes a képolvasásra.
- Azonosítani tud egyező alakú tárgyakat és síkbeli alakzatokat.
- Másolással képes megépíteni térbeli és síkbeli alakzatokat.
- Térbeli és síkbeli alakzatokat geometriai tulajdonságaik szerint szét tud válogatni.
- Alapvető matematikai műveleteket el tud végezni.
- Meg tud különböztetni néhány geometriai formát.
- Térbeli irányokat ismer. (jobb-bal)
- Alapvető névutókat és irányokat ért és követ. (alá, fölé közé stb.)
- Képes rész-egész viszony felismerésére.
- Tud mennyiségi és minőségi összehasonlításokat végezni.

- Igaz, hamis állításokat meg tud különböztetni
- Ismer gyakori gyűjtőfogalmakat.

5.7 Munka jellegű tevékenységek

**És fogta az Úristen az embert, elhelyezte az Éden kertjében, hogy azt művelje és őrizze.
(1Móz.2,15)**

A munkára nevelés áthatja a gyermekek mindennapi tevékenységének egészét. A munka tevékenysége az óvodáskorú gyermek számára játékos jellegű. A játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutat. A személyiségfejlesztés fontos eszköze. A környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek és tulajdonságok /kitartás, céltudatosság, felelősség, fegyelem, önállóság/ alakításának fontos eszköze. Az önkiszolgáló, a csoporttársakkal együtt és értük végzett munka, a felnőttnek történő segítségnyújtás, alkalmi megbízások teljesítése, a környezet, növény és állatgondozás során alakulnak a közösségi kapcsolatok, pozitív élmények átélésére ad lehetőséget.

Célunk:

- Az, hogy a gyermek számára önként, örömmel és szívesen végzett, aktív tevékenység legyen.
- A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek és tulajdonságok alakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kitartását, kötelességtudatát.

Munka jellegű tevékenységek az óvodánkban:

A gyermekek saját személyükkel kapcsolatos munkái, önkiszolgálás:

- Testápolás
- Étkezés
- Öltözködés

Környezet rendjének megőrzése:

- A csoport játékainak rendben tartása.
- Asztal törlése, sepregetés, pihenés előtti és utáni ágyazás.
- Udvari játékok összepakolása.

Alkalomszerű munkák:

- Kisebb egyéni megbízások teljesítése.
- Segítés az óvodapedagógusnak.
- Teremrendezés, teremdíszítés.
- Évszakhoz kapcsolódó munka jellegű tevékenységek: szüret, falevelek gereblyézés stb.

Naposi munka:

- Étkezéshez szükséges teendők elvégzése.
- Foglalkozáshoz szükséges eszközök előkészítése.
- Segítés a kisebbeknek.
- Csoportszobában lévő növények gondozása.
- Az élősarok folyamatos rendezése.

Kerti munka:

- Az óvoda udvarán elhelyezett gyógynövényes- zöldséges- gyümölcsös ládák gondozásában segédkezés.
- /Gyomlálás, kapálás, locsolás, termések, gyógynövények leszedése, tisztítása. /
- Az udvar takarítása.
 - Az udvarunk fáinak, bokrainak védelme.
 - Egész évben a madarak etetése és itatása, a madáretetők folyamatos élelemmel való feltöltése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A munkavégzéshez szükséges szokás és normarendszer kialakítása.
- Építsen a gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire.
- Spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése, bővítése.
- Segítse a feladat és kötelességtudat kialakulását.
- Az óvónői példaadás, a megfelelő segítségnyújtás, irányítás.
- Az életkornak megfelelő feladatok adása.
- A munka feltételeinek, eszközeinek biztosítása, amely a gyermekek méreteinek megfelelő. /kapa, gereblye, locsoló kanna/
- Ismertesse meg a gyerekekkel a munkaeszközöket és annak helyes használatát.
- A munkavégzéshez szükséges idő biztosítása, figyelembe véve a gyermekek egyéni tempóját. Elég időt hagyva a munkában való elmélyedéshez. A munka megszerettetése.
- Megtanítani a gyermekeket a munka helyes menetére, a balesetveszély elkerülésére.
- Az önkiszolgálás és naposság szokásainak kialakítása.
- A gyermekek segítése az önkiszolgálásban, jártasság kialakulásában, munkafogások megtanulásában, az egyre önállóbb munkavégzésben.
- Biztassa a gyermeket az alkalomszerű munkák vállalására.
- Nevelje a gyermeket saját és mások munkájának elismerésére, megbecsülésére.
- Az önálló munkavégzés lehetőségének megteremtése.
- A cselekvésben, tevékenykedésben megvalósuló tanulás biztosítása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A munka tevékenységekben aktívan vesz részt, érdeklődő, együttműködő.
- Segítség nélkül végzik az önmagukkal, önkiszolgálással kapcsolatos feladatokat.
- Ismerik a különböző munkák menetét, a munkaeszközöket, azok használatát.
- A társai érdekében is vállal munkatevékenységet, azt örömmel és önként teszi. Szívesen segít társainak, a pedagógusnak.
- Önállóan, igényesen végzi a naposi munkát.
- Teljesíti a rábízott feladatokat.
- Megbecsüli, tiszteli mások munkáját.
- A kialakított szokások következetesen betartatja.
- Ügyel saját személye és környezetének rendjére.

5.8 Tevékenységekben megvalósuló tanulás

„A gyermek olyan, mint egy pillangó a szélben, néhány magasabbra tud repülni, mint mások, de mindegyik a legjobb tudása szerint repül. Miért is hasonlítanád össze őket? Mindegyik más. Mindegyik különleges. Mindegyik gyönyörű.”

/Ismeretlen szerző/

Az óvodában a tanulás a nevelési folyamat szerves része. A kíváncsiság, a felfedezés, a megtapasztalás élménye teszi érdeklődővé, nyitottá, probléma érzékennyé a gyermeket. A tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését támogatja. Nem szőkül le az ismeretszerzésre, hanem az egész nap folyamán adódó spontán helyzetekben, játék, tevékenységek, kirándulások, séták, valamint az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban valósul meg. A tanulási folyamat során a gyermekeknek lehetőségük van a próbálkozásra, tévedések utáni újrakezdésre, a hibák javítására. Csakis az a gyermek lesz motivált az iskolai tanulásra, aki szívesen vesz részt óvodai tanulási tevékenységekben, hisz belső késztetéseken át vezethet az út a sikerhez. Így válik képessé a magasabb rendű tanulási motívumok kibontakoztatására.

Célja:

- Az óvodás gyermek képességeinek, kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése.
- Tapasztalatainak bővítése, rendezése, ismereteik rendszerezése.
- Az óvodás gyermekeket az utánzásos, spontán tevékenységtől eljuttatni a gondolkodás szintjére, amely képessé teszi arra, hogy eleget tegyenek az iskolai tanulás követelményeinek.

Az óvodás gyermek tanulási motívumainak jellemzői, amire építenünk kell:

- a nagyfokú mozgásigény,
- a tevékenységi vágy,
- a társigény
- az óvónő biztonságát, szeretet adó személye,
- az elismerés iránti vágyból fakadó sikerélmény,
- a kíváncsiság, amely minden újdonság és szokatlan iránt megmutatkozik.

A tanulás formái:

- Az óvónő által irányított megfigyelés, felfedezés, spontán, játékos tapasztalatszerzés.
- A gyermekek kérdéseire, válaszára épülő ismeretszerzés.
- Modellkövetés.
- Játékos, cselekvéses tanulás.
- Gyakorlati probléma megoldások.
- Az óvónő által kezdeményezett foglalkozások.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Épít a gyermek előzetes tapasztalataira, cselekvő aktivitására, érzelmi fogékonyságára, egyéni érdeklődésére.
- Helyesen méri fel a gyermek képességeit, és személyre szabottan fejleszti a gyermek érzékelését, észlelését, emlékezetét, figyelmét, képzeletét és gondolkodását.

- Megosztott figyelem, dajkával való együttműködés a párhuzamosan végzett tevékenységek során.
- A gyermekek igény szerinti bekapcsolódásának segítése a közös tevékenységekbe, figyelembe véve a motiváltságukat.
- Egyéni fejlettség, érdeklődés, kíváncsiság, megismerési vágy figyelembevételével a minél több érzékszervet megmozgató tapasztalás, a cselekvő megismerés, aktivitás és felfedezés biztosítása.
- A spontán szerzett és tanult ismeretek, tapasztalatok rendszerezése, bővítése.
- Teremtsen tanulást támogató környezetet.
- Segítse a gyerekek jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakulását és fejlesztését.
- A gyermek fejlődésének nyomon követése, az életkori és egyéni fejlődési sajátosságok figyelembevételével.
- A nevelés folyamatában az egyéni bánásmód, differenciált képességfejlesztés érvényesítése.
- A tanuláshoz való pozitív attitűd kialakítása.
- A gyermek gyakorlati probléma és feladatmegoldó képességének alakítása a tanult ismeretek sokoldalú alkalmazásával.
- A megfigyelőképesség fejlesztése, a figyelem tartósságának fokozása, az önkéntelen és szándékos figyelem képességének fejlesztése.
- A gyermekek képzeletének fejlesztése.
- Az egyszerű gondolkodási műveletek fejlesztése.
- Az önmegvalósító törekvések kiteljesedésének segítése.
- A gyermek pozitív énképének erősítése, sikerélményhez juttatás.
- A feladatra irányuló önállóság fejlesztése.
- A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése.
- Az élmények, érzéki tapasztalatok, tárgyi és képi megjelenítések szóbeli megfogalmaztatása.
- Általánosítások, következtetések, ítéletek alkotására.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek elérte az iskolai élet megkezdéséhez szükséges testi, lelki, értelmi fejlettséget.
- Rendelkezik a megfelelő ismeretekkel, készségekkel, képességekkel.
- Felismeri az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket.
- Képes a különböző gondolkodási műveletekre – következtetés, ítéletalkotás, összehasonlítás.
- A tevékenység végzésekor kreatív, többféle megoldást keres.
- Figyelme tartós, képesek a figyelem összpontosításra.
- Képes önálló feladatvégzésre.
- Szókincse gazdag, beszéde változatos, gondolatait érthetően, mondatot alkotva képes közölni.
- Gondolkodása problémamegoldó, kreatív.
- Tud azonosulni az óvodapedagógus által meghatározott feladattal.

- Kialakult benne az igény a sikeres feladat megoldásra.

6. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére - 6-7 éves korra – eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás, az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad az egyéni fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolaérettség feltételei:

Testi/biológiai/mozgásbeli érettség jelei.

- túl van az első alakváltozás,
- megindul a fogváltás,
- teste arányosan fejlett,
- teherbírása korának megfelelő,
- kezessége kialakult,
- finommozgása harmonikus, (a vállak, csukló, ujjak mozgékonyága és a végtagok egymástól független mozgása jellemzi)
- a nagymozgások koordináltak,
- mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan tudja irányítani.
- ismeri az irányokat, jól tájékozódik a térben.

Lelki érettség jelei:

- az egészségesen fejlődő gyermek nyitott, érdeklődéssel várja az iskolát.
- a tanuláshoz szükséges képességei birtokában van,
- érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.
- az önkéntelen emlékezeti bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés, felidézés
- megjelenik a szándékos figyelem.
- érthetően összefüggően kommunikál.
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, és környezetéről.

Szociális fejlettség

- képes kapcsolatot teremteni a felnőttekkel, és társaikkal,
- a szabályokhoz alkalmazkodik, elfogadja, betartja,
- ismeri és betartja a helyes viselkedés alapvető szabályait,
- megfelelő önállósággal, önbizalommal és önértékelő képességgel rendelkezik,
- képes az önálló probléma megoldásra, az esetleges kudarc elviselésére,
- a helyes „Én” kép kialakulásával párhuzamosan kifejlődik kritikai érzéke,
- képes a különbözőség iránti toleranciára,
- törekszik az egyén sikerre, de a közösség sikere is büszkeséggel tölti el,
- A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A különböző (SNI, BTM stb.) hátránnyal küzdő gyermekek esetében folyamatos speciális szakemberek segítségével végzett korrekció mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A beiskolázásnak törvényi háttérét a nemzeti köznevelésről szóló tartalmazza.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. Szülői kérelem hiányában a gyermek tankötelezettsége megkezdésének halasztását a gyámhatóság is kezdeményezheti. A szülő, a gyámhatóság a kérelmét legkésőbb az iskolakezdés évének január 18-áig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez.

Januári nagycsoportos szülői értekezlet alkalmára meghívjuk a nagycsoportos szülőket és a leendő első osztályos tanítókat, azzal a céllal, hogy segítsük iskolai választásukat egy közvetlenebb bemutatkozással, beszélgetéssel.

7. A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK

Óvodánk világnézetileg elkötelezett egyházi intézmény, ezért kiemelten fontosnak tartjuk a keresztyén, református értékek megélését, továbbadását az utánunk következő generáció tagjai felé. Minden intézményünkben dolgozó alkalmazottól elvárás a keresztyén értékrend szerinti élet, amelynek nélkülözhetetlen része a felekezeti hovatartozásnak megfelelő gyülekezeti tagság. Pedagógusainkat és munkatársainkat bátorítjuk és támogatjuk abban, hogy a felekezetüknek megfelelő gyülekezetükben munkálkodjanak az adott közösség növekedésén, jólétén.

AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁHOZ KAPCSOPLÓDÓ SZAKMAI DOKUMENTUMOK

A pedagógiai, szakmai munkáért, annak dokumentálásáért az óvoda vezetője felelős.

- A pedagógiai program az Alapító Okiratra épül.
- Alapvető szakmai dokumentumunk a saját pedagógiai program, amelyet a törvény adta kereteken belül készítünk.
- A szervezeti kereteket az SzMSz határozza meg.
- Házi rend.
- Az óvoda éves működési terve (éves munkaterv) és annak értékelése (beszámoló) határozza meg az egyes nevelési évek munkáját. Az éves munkaterv a helyi pedagógiai programra, a megelőző nevelési év beszámolójára és önértékelés eredményeire épül, figyelembe véve a nevelési év aktuális tanügyigazgatási és szervezési feladatait.
- Óvodai felvételi- és előjegyzési napló: az óvodába beíratott gyermekek adatait tartalmazza. Vezeti az óvodavezető.
- Felvételi és mulasztási napló a csoportos óvónők vezetik napi rendszerességgel.
- Csoportnapló: A pedagógiai programhoz kapcsolódó saját kidolgozású napló, amely a törvényben előírt tartalmak figyelembevételével készül.
- Egyéni fejlődési napló, melyben féléves rendszerességgel dokumentáljuk az egyéni fejlődés nyomon követését, és a gyermekek fejlettségét mutató egyéb iratokat.

KÖZZÉTÉTEL

Az óvoda Pedagógiai Programja nyilvános, közzététele

- az intézmény honlapján: <https://igazkincsovoda.hu>
- nyomtatva az óvoda vezetői irodájában.

A nevelési program engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa

a./ A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje

A nevelőtestület számára, a program elfogadása előtt, az intézményvezető biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést 30 napos véleményezési határidővel.

b./ A hozzáférhető elhelyezés biztosítása

A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézményvezető irodájában, ill. az irattárban kerül elhelyezésre

c./ A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje

Az intézményhasználók az intézményvezetőtől kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők az intézményvezető által kijelölt helyiségben olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.

d./ A pedagógiai program módosítása

Az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az intézményvezető, az intézmény vezetősége, az egyes munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az intézményvezető köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni.

A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.

Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az intézményvezető a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

LEGITIMÁCIÓS ÉS ÉRVÉNYESSÉGI ZÁRADÉK

A helyi nevelési program érvényessége: 2022. szeptember 1-től visszavonásig.

Felülvizsgálat, áttekintés 5 évente. A felülvizsgálat szempontjai:

- biblikus szemlélet
- a jogszabályi előírásoknak való megfelelés
- az alapító-fenntartó szándékaival való harmonizálás
- szakmaiság
- megvalósíthatóság

A helyi nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- jogszabályi előírás;
- szülői igények változása;
- nevelőtestületi javaslat.

A módosítás – döntés előkészítő szervei:

- nevelőtestület
- szülői szervezet

Záradék

A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

Igazkincs Református Óvoda módosított Pedagógiai Programját készítette: Igazkincs Református Óvoda nevelőtestülete.

Az elfogadás tényét - 2022/2023. nevelési évtől bevezetve - a nevelőtestület képviselője az alábbi aláírással tanúsítja.

Sárospatak, 2022. július 19.

.....
nevelőtestület képviselője

Alulírott Sikorszkiné Lovas Zsuzsanna az Igazkincs Református Óvoda nevelőtestülete által elfogadott módosított Pedagógiai Programot - 2022/2023. nevelési évtől bevezetve - az intézmény vezetőjeként jóváhagyom.

A pedagógiai program a fenntartóra nézve az elfogadott egy évre szóló intézményi költségvetésen túl többletkötelezettséget nem jelent.

Sárospatak, 2022. július 21.

.....
intézményvezető

Az Igazkincs Református Óvoda (3950 Sárospatak, Kazinczy F. út 48.) módosított Pedagógiai Programját - 2022/2023. nevelési évtől bevezetve - a fenntartó Tiszáninneri Református Egyházkerület napján jóváhagyta.

Miskolc, 2022.

P.H.

.....
Pásztor Dániel

püspök

A Igazkincs Református Óvoda módosított Pedagógiai Programját - 2022/2023. nevelési évtől bevezetve - a szülői munkaközösség megismerte és véleményezte.

Kelt: Sárospatak, 2022. július 20.

szülői munkaközösség részéről